

Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки

ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНА ТВОРЧІСТЬ

Методичний посібник

Автор посібника Вдовченко В.В.

Київ - 2019

УДК 378.016:62/64](072)

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту педагогіки НАПН України
(протокол №2 від 20 лютого 2017 року)

Рецензенти:

Вдовченко В.В. Технології: Художньо-проектна творчість. 10-11 кл.
Профільний рівень: науково-методичний посібник для вчителя /
В. В. Вдовченко // – К.: Педагогічна думка, 2019. – 180 с.

ISBN 978-966-644-494-6

Науково-методичний посібник «Художньо-проектна творчість» є іноваційним навчально-методичним конструктором для сучасного методичного рівня підготовки вчителя технології. В посібнику подані необхідні для нової спеціалізації, наукові, навчальні та методичні матеріали.

Науково-методичний посібник «Художньо-проектна творчість» може бути успішно застосованим учителями технології, методистами районних та міських методичних кабінетів, методистами з технології обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, викладачами вищої школи та студентами педагогічно-індустріальних факультетів педагогічних вузів.

ISBN 978-966-644-494-6

УДК 378.016:62/64](072)
© Інститут педагогіки НАПН України, 2019.
© Вдовченко В.В., 2019.
© Педагогічна думка, 2019.

Зміст

РОЗДІЛ 1. Стандартизовані державні вимоги для профільного навчання технологій у старшій школі спеціалізацією «художньо-проектна творчість»	5
1.1. Базові положення із вихідними даними про організацію профільного навчання з технологій у старшій школі	5
1.2. Особливості структури та змістового наповнення навчальної програми з технологій у старшій профільній школі	6
1.3. Особливості організації профільного навчання	10
РОЗДІЛ 2. Зміст навчальної програми «Художньо-проектна творчість» (за календарно-тематичним плануванням з технологій для 10-11 класів)	21
2.1. Календарно-тематичне планування з технології для 10-11 класів на 2017-18 н.р.	21
2.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів з технологій за профілем «Художньо-проектна творчість»	32
2.3. Використана та рекомендована література для навчання за навчальною програмою «Художньо-проектна творчість»	40
РОЗДІЛ 3. Компетентності профільної підготовки за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» та вимогами довузівської підготовки за спеціалізацією «Дизайн».	49
3.1. Компетентності за результатами профільної підготовки за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» та вимоги довузівської підготовки за спеціалізацією «Дизайн»	50
3.2. Вимоги профільної підготовленості до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ	53
3.3. Вимоги профільної підготовленості до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ (див. 1.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів з технологій за профілем «Художньо-проектна творчість»)	53
3.4. Вимоги довузівської підготовленості до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ	53
3.5. Виробничі функції, типові художньо-проектні завдання діяльності, вміння та компетентності щодо вирішення художніх та дизайнерських типових задач виробничої діяльності	55
3.6. Здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності, уміння, що є відображенням цих здатностей	64
РОЗДІЛ 4. Методичні рекомендації для проведення занять з технології у 10-11 класах.	66
4.1. Основи педагогічної технології розвивального навчання в освітній галузі «Технології»	66
4.2. Методичні рекомендації для підготовки уроків (занять) з технології у 10-11 класах за педагогічною технологією розвивального навчання	68
4.3. Підготовка до уроків (занять) за видами методичної діяльності	70

вчителя	
4.4. Методичні поради для розробки уроку (заняття) з технології у 10-11 класах	71
4.5. Структури основних типів уроків (занять)	72
4.6. Зразки структури оформлення план-конспекту уроку (заняття)	74
4.7. Підготовка вчителя технології за різними типами уроків (занять) з технології у 10-11 класах	78
4.8. Відмінності та особливості професійного і навчального проектування	87
4.9. Структура навчального проекту для 10-11 класів	88
4.10. Зразки план-конспекту з технології, 10-11 класи	89
4.11. Підготовка для державної підсумкової атестації з технологій. Спеціалізація: «Художньо-проектна творчість»	110

РОЗДІЛ 1.

Стандартизовані державні вимоги для профільного навчання технологій у старшій школі спеціалізацією «Художньо-проектна творчість»

1.1. Базові положення із вихідними даними про організацію профільного навчання з технологій у старшій школі.

1.2 Особливості структури та змістового наповнення навчальної програми з технологій у старшій профільній школі.

1.3. Особливості організації профільного навчання.

1.1. Базові положення із вихідними даними про організацію профільного навчання з технологій у старшій школі. Загальні вихідні дані для організації профільного навчання з технологій у старшій школі подано у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, Концепції з технологій у старшій школі, Методичних рекомендаціях 2017-2018. Для профільного навчання за технологічним профілем відводиться по 6 годин на тиждень (відповідно – по 210 годин на навчальний рік, на 10 і 11 класи, всього – 420 годин). Учні профільної школи спрямовуються до свідомого, умотивованого вибору особистісно привабливого професійного напрямку з подальшим навчанням у професійно-технічному чи вищому навчальному закладі. Після закінчення навчання вони підтверджують рівень своєї предметної компетентності за результатами захисту виконаного творчого проекту або іспиту (атестації) з профільного предмету.

Обсяг і рівень знань, умінь, навичок, ключових і предметних компетентностей, якими опановують учні в результаті профільного навчання, мають відповідати вимогам, орієнтованим на кваліфікаційні характеристики професій обраного учнями профілю. Див. Розділ 5. Професії із художньо-проектної творчості.

У змісті профільних програм за спеціалізаціями чітко окреслені навчальні та виховні аспекти, зміст загальнотрудових і спеціальних знань, умінь, навичок і компетентностей в процесі освоєння і володіння навчальними технологіями, орієнтованими на виробничі, технологіями

сучасного високопродуктивного виробництва на основі ефективної системи продуктивної праці, широкого використання міжпредметних зв'язків.

1.2 Особливості структури та змістового наповнення навчальної програми з технологій спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» у старшій профільній школі.

Структура навчальних програми:

1. Пояснювальна записка.
2. Загальний тематичний план.
3. Тематичний, орієнтовний календарно-тематичний план з орієнтовною розчасовкою.
4. Текст навчальної програми (з назвами розділів і тем, з коротким їх змістом), практичні роботи (з орієнтовними їх варіантами, з послідовністю їх виконання, назвами навчальних завдань).
5. За умови атестування на розряд: програма навчально-виробничої практики.
6. Використана і рекомендована література.

У «Пояснювальній записці» визначені провідна мета спеціалізації технологічного профілю: рівень теоретичної та практичної підготовки (предметної компетентності) учнів до праці в обраному профілі (виробництві, сфері), необхідність формування предметної компетентності, розвитку художньої, технічної та технологічної творчості, рівень наукової організації навчальної праці, трудового виховання та культури праці. Виклад цих вимог у «Пояснювальній записці» завершується змістом кваліфікаційної характеристики, професіограми профілю технологічного навчання.

«Загальний тематичний план» містить розподіл годин, відведених на вивчення спеціалізації за видами трудової діяльності учнів і є основним документом для планування всієї системи дворічного технологічного навчання учнів профільних класів. Календарно-тематичний план додаємо. Див. стор. __:

Під час складання тематичного плану програми ми виходили з того, що в навчальному році 35 навчальні тижні, отже, на навчальний рік відводиться:

$$10\text{-}11 \text{ кл. } 6 \text{ год} \times 35 \text{ тижнів} = 210 \text{ год. } 210 \text{ год} \times 2 \text{ роки} = 420 \text{ год.}$$

На навчальну практику виділяється кількість годин, в залежності від атестації загальноосвітньої школи до групи професій. Див. табл. __

Таблиця _

РОЗПОДІЛ ПРОФЕСІЙ ЗА ГРУПАМИ

Перша група	Друга група	Третя група
На опанування зазначених професій відводиться до:		
480* годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю (наказ МОН від 27.08. 2010 № 834, додаток 10) та 10 робочих днів навчальної практики у 10 класі.	540 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю та 20 робочих днів навчальної практики у 10 класі.	680 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю, по 2 години на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок варіативної складової навчальних планів та 20 робочих днів навчальної практики у 10 класі.

*480 годин навчального часу. 420 годин урочних + 10 робочих днів навчальної практики у 10 класі.

Враховуючи місцеві умови і специфіку технологічного профілю, можуть використовуватися також години, що відводяться на факультативні заняття. За необхідністю, допускається проведення протягом навчального року певної кількості годин, що відводяться на навчально-виробничу практику.

Зміст навчального матеріалу має відповідати таким методичним вимогам:

- відображати нові досягнення мистецтва, дизайну, техніки і технології в організації досліджуваного виробництва;
- мати поліфункціональну спрямованість, яка забезпечує ознайомлення з основними принципами всіх процесів сучасного виробництва

і одночасно дає старшокласнику навички поводження з найпростішими знаряддями обраної сфери виробництва для спеціалізації;

- розкривати всі сторони цілого блоку професій, забезпечуючи тим самим формування інтересу учнів до її засвоєння;

- дотримуватися наступності та перспективності в етапах технологічного навчання, у вивченні його окремих розділів;

- забезпечувати зв'язок з основами наук, що потрібен для навчального матеріалу кожної конкретної теми.

У змісті навчальної програми передбачено, щоб учні, під час вивчення конкретного профілю виробництва, отримували наступні компетентності:

- а) *технічну компетентність* – читання, розробки та укладання технічної документації, методи контролю та вимірювань, основи маркетингу, організації та планування, механізації, автоматизації, комп'ютеризації сучасного виробництва;

- б) *галузеву компетентність* – про різні типи обладнання та оснащення для типових технологічних переходів, процесів, під час технічного обслуговування обладнання;

- г) *спеціальну компетентність* – про будову та застосування інструментів, пристосувань, верстатів, апаратів, приладів у обраній спеціалізації.

Структура змісту технологічного профільного навчання в старших класах в навчальній програмі має таку загальну схему:

- оволодіння графічною грамотою у навчанні за обраною спеціалізацією;

- вивчення навчальних і технологічних процесів в спеціалізації;

- оволодіння компетентностями з машинознавства, матеріалознавства, пов'язаними з обраним профілем виробництва, з обслуговуванням даного обладнання;

- оволодіння культурою праці, ергономічними основами, знаннями з охорони праці та навичками техніки безпеки, пожежної безпеки;

- ознайомлення у формі широкої, особистісно орієнтованої професійної орієнтації в процесі вивчення профілю;

- об'єкти розробки і виготовлення мають бути особистісно привабливими, мати продуктивну працю і бути суспільно значущими і корисними.

Важливими є окремі теми:

1. Механізація та автоматизація виробничих процесів:

- Загальні поняття про науково-технічний прогрес в галузі;
- Основні види автоматизації та комп'ютеризації у виробничих процесах;

- Основні інструменти, прилади та пристрої, автоматичні, електронні та комп'ютеризовані пристрої;

- Перспективи розвитку автоматизації виробництва за профілем .

2. Основи сучасної економіки, організації і планування виробництва, маркетинг:

- Сучасні принципи керівництва виробництвом (менеджмент), що впроваджує правила проектування, виготовлення і продажу товарів і послуг у країнах європейської спільноти;

- Планомірність розвитку виробництва, орієнтованого на євроінтеграцію;

- Організація та нормування праці на промислових підприємствах і в соціальній сфері;

- Продуктивність праці на сучасних промислових підприємствах і її підвищення за рахунок наукоємних, енерго- і матеріалозберігаючих технологій;

- Форми обліку та оплата праці на сучасних промислових і сільськогосподарських підприємствах;

- Собівартість і ціна продукції;

- Поняття про госпрозрахунок.

Під час реалізації змісту профільної програми на методичному рівні необхідно враховувати зв'язок теорії з практикою. Не рекомендується такий розподіл годин, при якому в перший тиждень місяця вивчається теорія, а інші три тижні проводяться тільки практичні заняття.

Теорія і практика вивчається в межах кожного заняття. Заняття будується за наступною структурою: при шестигодинному занятті рекомендовано такий розподіл годин:

1. Теоретичний матеріал: 2 години.
2. Практична робота: 2 години.
3. Учнівський творчий проект: 2 години.

За вище викладеною структурою проводиться розрахунок навчального часу на теоретичні, практичні заняття та заняття для виконання творчого проекту, тобто необхідно дотримуватися використання на теоретичні заняття не більше 30% часу, відведеного на профільне навчання.

1.3. Особливості організації профільного навчання.

Учні, які обрали технологічний профіль за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» навчаються за навчальною програмою, зазначеною в інструктивному листі МОН України для поточного року.

За наявності відповідного грифа МОН України профільне навчання може здійснюватись за авторськими програмами з інших спеціалізацій художньо-проектного напрямку, не передбачених визначеним переліком.

Ключовою складовою організації профільного навчання технологічного напрямку є наявність відповідної матеріально-технічної бази. Навчальну базу мають більшість міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, тому організація профільного навчання технологічного напрямку на базі МНВК є нині найбільш продуктивною. Впровадження технологічного напрямку на базі МНВК здійснюється за умови передачі загальноосвітніми навчальними закладами у комбінати педагогічного навантаження в обсязі, передбаченому навчальними планами (для забезпечення якісного оволодіння

учнями обраного напрямку діяльності).

Необхідно розмежовувати вимоги до профільної та професійної підготовки. Професійна підготовка старшокласників проводиться в закладах освіти згідно з ліцензійними вимогами до зазначеного напрямку навчальної діяльності (постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.03 № 1380). Мережа навчальних груп визначається на основі контингенту учнів старших класів, яких направляє школа, а їх наповнення регламентується ліцензійними нормами. Випускникам, які успішно закінчили повний курс навчання з професійної підготовки, надається право складати державні іспити на присвоєння кваліфікації з видачею документа про професійну освіту єдиного державного зразка України.

Типові навчальні плани і програми з професійно-технічного навчання на базі закладів системи загальної середньої освіти для підготовки кваліфікованих робітників розроблено на основі ДС ПТО. Вони є обов'язковими для виконання всіма МНВК і загальноосвітніми навчальними закладами, що готують кваліфікованих робітників із числа учнів 10–11-х класів.

Тривалість професійної підготовки у МНВК і ЗНЗ – 350, 480, 540, 680 годин. Типові навчальні плани професійного навчання для закладів системи загальної середньої освіти узгоджені з Департаментом професійно-технічної освіти та Департаментом загальної середньої і дошкільної освіти МОН України. Вони розділені на чотири групи за кількістю годин:

350 годин – 5 годин тижневих (доповнюється 1 година тижнева на профорієнтаційний курс). Виробнича практика не передбачена.

480 годин – 6 годин тижневих + 2 тижні виробничої практики. Професії II розряду.

540 годин – 6 годин тижневих + 4 тижні виробничої практики. Наприклад. Професії: різьбяр по дереву та бересті, II розряд; швачка I розряду, кравець II розряду; вишивальниця – II розряд; манікюрниця – II розряд.

680 годин – 6 годин тижневих + 2 години за рахунок варіативної складової + 4 тижні виробничої практики. Професії: перукар – 645 годин (18 років); офіціант, III розряд (18 років).

ДОДАТКИ

Додаток _

Витяг із ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392

I. Загальна частина

Цей Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (далі — Державний стандарт) спрямований на виконання завдань загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступеня (далі — загальноосвітні заклади) і визначає вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи.

У цьому Державному стандарті поняття вживаються у такому значенні:

1) громадянська компетентність — здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

2) діяльнісний підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

3) загальнокультурна компетентність — здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

4) здоров'язбережувальна компетентність — здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

5) інформаційно-комунікаційна компетентність — здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

6) ключова компетентність — спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;

7) ключова компетенція — певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;

8) компетентнісний підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;

9) компетентність — набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;

10) компетенція — суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;

11) комунікативна компетентність — здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

12) міжпредметна естетична компетентність — здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

13) міжпредметна компетентність — здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

14) навчальна програма — нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;

15) особистісно зорієнтований підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

16) предметна (галузева) компетентність — набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;

17) предметна компетенція — сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;

18) предметна мистецька компетентність — здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;

19) проектно-технологічна компетентність — здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

20) соціальна компетентність — здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх предметів навчального плану діяльнісного підходу. Навчальними програмами обов'язково передбачається внесок кожного навчального предмета у формування зазначеної компетентності.

Цей Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

При цьому особистісно зорієнтований підхід до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, а до предметних (галузевих) — комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проектно-технологічна та інформаційно-комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров'язбережувальна компетентності.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища....

... Предметні (галузеві) компетентності стосуються змісту конкретної освітньої галузі чи предмета, і для їх опису використовуються такі ключові поняття: “знає і розуміє”, “уміє і застосовує”, “виявляє ставлення і оцінює” тощо.

VII. Освітня галузь “Технології”

Метою освітньої галузі “Технології” є формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві.

Освітня галузь складається з інформаційно-комунікаційного та технологічного компонентів.

Зміст предметів освітньої галузі має чітко виражену прикладну спрямованість і реалізується переважно шляхом застосування практичних методів і форм організації занять.

Технологічний компонент

Основною умовою реалізації технологічного компонента є технологічна та інформаційна діяльність, що провадиться від появи творчого задуму до реалізації його в готовому продукті.

Завданнями навчання технологій є:

формування цілісного уявлення про розвиток матеріального виробництва, роль техніки, проектування і технологій у розвитку суспільства;

ознайомлення учнів із виробничим середовищем, традиційними, сучасними і перспективними технологіями обробки матеріалів, декоративно-ужитковим мистецтвом;

формування здатності розвивати надбання рідної культури з використанням засобів декоративно-ужиткового мистецтва;

набуття учнями досвіду провадження технологічної діяльності, партнерської взаємодії і ціннісних ставлень до трудових традицій;

розвиток технологічних умінь і навичок учнів;

усвідомлення учнями значущості ролі технологій як практичного втілення наукових знань;

реалізація здібностей та інтересів учнів у сфері технологічної діяльності;

створення умов для самореалізації, розвитку підприємливості та професійного самовизначення кожного учня;

оволодіння вмінням оцінювати власні результати предметно-перетворювальної діяльності та рівня сформованості ключових і предметних компетентностей.

Додаток _

Методичні рекомендації щодо проведення державної підсумкової атестації

у загальноосвітніх навчальних закладах у 2013/2014 навчальному році

III. Державна підсумкова атестація у старшій школі

Державна підсумкова атестація в старшій школі проводиться з трьох предметів:

- українська мова;

- історія України або математика (для учнів, які навчалися у класах універсального профілю), профільний предмет (для учнів, які навчалися у класах з іншим профілем навчання),;

- предмет за вибором.

При вивченні двох профільних предметів (наприклад, фізики і математики у фізико-математичному профілі) атестацію складають із одного з них замість предмета за вибором.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

На виконання завдань державної підсумкової атестації відводиться 90 хвилин. Під час виконання завдань дозволяється використовувати калькулятор.

Всі учні, які навчалися за технологічним профілем, складають державну підсумкову атестацію з **технологій (профільний рівень)**.

Атестація здійснюватиметься за новими збірниками завдань, які розроблено відповідно до спеціалізацій, за якими здійснювалось навчання: Див Дод. __
Додаток _

Перелік збірників завдань для державної підсумкової атестації з технологій за спеціалізаціями технологічного профілю, за якими здійснювалось навчання

1. Спеціалізація «Перукар (перукар-модельєр)». 11 клас (авт. Ткачук І. О., Сліпкань С. В., Шелест Г. В. –офіційні сайти МОН та ПТЗО, 2014);
2. Спеціалізація «**Основи дизайну**». 11 клас» (авт. Чернушич А. В., Карпосюк Т. Г., Томашук А. С., Шевчук О. Д.– офіційні сайти МОН та ПТЗО, 2014);
3. Спеціалізація «**Деревообробка**». 11 клас (авт. Бач Б.Ф., Жмурко П. Б., Дубик В. Я. – К-П.: Аксіома, 2014);
4. Спеціалізація «**Швачка**». 11 клас (авт. Мазур О. М., Пузирна Л. А., Кудря Г. С., Гречко Н. М. – офіційні сайти МОН та ПТЗО, 2014);
5. Спеціалізація «**Кравець**». 11 клас (авт. Алексєєва О.С., Горенко В.П., Зеленюк Н.Д.– офіційні сайти МОН та ПТЗО, 2014);
6. Спеціалізація «**Різьбяр по дереву та бересті**». 11 клас (авт. Зубик В. В., Королюк Т. М., Дмитрів Л. М.– офіційні сайти МОН та ПТЗО, 2014)

Завдання для інших спеціалізацій технологічного профілю вчителі розробляють самостійно за аналогією та затверджують їх у керівника навчального закладу. Для кожної спеціалізації має бути розроблено не менше 10 варіантів завдань.

Учні складають державну підсумкову атестацію з технологій у навчальних закладах, на базі яких вони вивчали профільні предмети. Це можуть бути міжшкільні навчально-виробничі комбінати, професійно-технічні навчальні заклади, опорні загальноосвітні школи та ін. Склад комісій та порядок оформлення документації заздалегідь визначаються спільно місцевими органами управління освітою, адміністраціями закладів освіти, на базі яких здійснювалося навчання, та адміністраціями загальноосвітніх навчальних закладів за основним місцем навчання учнів.

Державна підсумкова атестація проводиться окремо від кваліфікаційних іспитів з присвоєння робітничої професії.

Додаток _

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ в 10-11 КЛАСАХ

Особливістю технологічного профілю є широкий перелік спеціалізацій, за якими може здійснюватися навчання: Деревообробка, Кулінарія, Основи дизайну, Агровиробництво, Будівництво, Опоряджувальні роботи, Енергетика, Конструювання та моделювання одягу, Легка промисловість, Матеріалознавство та технологія конструкційних матеріалів, Металообробка, Основи бджільництва, Технічне проектування, Українська народна вишивка, Художня обробка матеріалів, Швейна справа, Технології сільськогосподарського виробництва.

За наявності відповідного грифа Міністерства освіти і науки профільне навчання може здійснюватися за авторськими програмами з інших, не передбачених переліком спеціалізацій.

У межах технологічного профілю також можлива професійна підготовка старшокласників. Наказом Міністерства освіти і науки № 904 від 23.09.2010 р. затверджено Типові навчальні плани та Типові програми професійно-технічного навчання для учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Зазначені плани та програми розроблено з метою узгодження Державних стандартів професійно-технічної освіти та навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів.

Професії, за якими здійснюється професійно-технічне навчання відповідно до Типових навчальних планів та Типових програм розділено за трьома групами у залежності від кількості годин, що відводиться на їх опанування.

РОЗПОДІЛ ПРОФЕСІЙ ЗА ГРУПАМИ

Перша група	Друга група	Третя група
<ul style="list-style-type: none"> - «Основи дизайну» - «Продавець (з лотка, на ринку)»; - «Водій автотransпортних засобів категорії «В»»; - «Водій автотransпортних засобів категорії «С»»; - «Манікюрниця»; - «Штукатур». 	<ul style="list-style-type: none"> - «Вишивальниця»; - «Агент з організації туризму»; - «Оператор комп'ютерного набору»; - «Різьбяр по дереву та бересту»; - Інтегрована професія – «Швачка, Кравець». 	<ul style="list-style-type: none"> - «Секретар керівника (організації, підприємства, установи)»; - «Касир (на підприємстві, в установі, організації)»; - «Перукар (перукар-модельєр)»; - «Молодша медична сестра з догляду за хворими»; - «Офіціант»; - «Секретар-друкарка»; - «Слюсар з ремонту автомобілів»; - «Столяр будівельний».
На опанування зазначених професій відводиться до:		
480 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю (наказ МОН від 27.08. 2010 № 834, додаток 10) та 10 робочих днів навчальної практики у 10 класі.	540 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю та 20 робочих днів навчальної практики у 10 класі.	680 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю, по 2 години на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок варіативної складової навчальних планів та 20 робочих днів навчальної практики у 10 класі.

Збільшення часу навчальної практики передбачається тільки для професійного навчання з метою забезпечення потрібної кількості навчальних годин. Збільшення навчальної практики можна уникнути за рахунок виділення (збільшення) годин з варіативної складової навчальних планів.

У випадку, коли кількість годин на опанування професії менша передбаченої навчальними планами, рекомендуємо запроваджувати профільні курси та курси за вибором профорієнтаційного спрямування, які мають відповідний гриф Міністерства.

Здійснення професійно-технічного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах та міжшкільних навчально-виробничих комбінатах можливе і за іншими професіями, за умови дотримання вимог Державних стандартів професійно-технічної освіти.

Важливою складовою технологічної підготовки школярів є знання ними основ графічної грамоти. Вивчення курсу креслення передбачено в 11 кл. технологічного напрямку в обсязі 2 год. на тиждень.

У 8-11 кл. креслення може вивчатися як курс за вибором. Міністерством освіти і науки України рекомендовано програму “Креслення. 8-11 класи” (В.К.Сидоренко. К.: Шкільний світ, 2001), яка забезпечена підручниками „Креслення” для загальноосвітніх навчально-виховних закладів (В.К.Сидоренко. К.: Школяр, 2004).

У навчальному процесі слід користуватися підручниками, посібниками та навчально-наочними матеріалами, що мають відповідний гриф Міністерства.

Під час роботи у навчальній майстерні особливу увагу слід звертати на дотримання учнями правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх тільки безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Відповідно до положення про державну підсумкову атестацію затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 18.02.2008 № 94 (зі змінами) учні 11 класу складають державну підсумкову атестацію з предметів освітньої галузі «Технологія».

Зокрема, всі учні, які навчаються за технологічним профілем, складають державну підсумкову атестацію з **технологій (профільний рівень)**. Атестація здійснювалася за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації з технологій. Технологічний профіль», що має гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

РОЗДІЛ 2.

Зміст навчальної програми «Художньо-проектна творчість»

(за календарно-тематичним плануванням з технологій для 10-11 класів)

2.1. Календарно-тематичне планування з технологій для 10-11 класів на 2017-18 н.р.

2.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів з технологій за профілем «Художньо-проектна творчість»

2.3. Використана та рекомендована література для навчання за навчальною програмою «Художньо-проектна творчість»

2.4. Словник термінів і понять з профорієнтації

2.1. Календарно-тематичне планування з технології для 10-11 класів на 2017-18 н.р.

Зразок	
Ліцей податкової та рекламної справи №21 міста Києва	
«Затверджено» «__» _____ 2017 н.р. Директор ліцею _____ І.П. Бабка	
ТЕХНОЛОГІЇ. 10-11 КЛАСИ Технологічний напрям. Технологічний профіль. Загально-технологічне спрямування	
Спеціалізація «ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНА ТВОРЧІСТЬ»	
Календарно-тематичне планування з технології для 10-11 класів на 2017-2018 н.р.	
Вдовченка Віктора Володимировича, доктора філософії в галузі дизайну, професора вчителя технології, вчителя-методиста	
«Погоджено»	
Заступник директора з навчально-виховної роботи _____ Сорочан Н.М. «__» _____ 2017 н.р.	Заступник директора з науково-методичної роботи _____ Панчук Л.М. «__» _____ 2017 н.р.

ЗАГАЛЬНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН. 10-11 КЛАСІ

П ор № те м	Назва розділів	К-сть рік		
		тео рет	пра кт	всь ого

10 КЛАС. ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО, ЕТНОДИЗАЙН				
	Розділ 1. Основи художньо-проектної творчості в ДПМ	105		
1	Вступ	2	5	7
2	Розвиток ДПМ, етнодизайну в історії матеріальної та художньої культури	2	7	9
3	Народне мистецтво художніх промислів України	2	6	8
4	Закономірності і засоби композиції в ДПМ та етнодизайні	2	16	18
5	Орнамент в художньо-проектній творчості: призначення; закономірності побудови в декоративній пластиці	2	12	14
6	Навчальний творчий проектз ДПМ, етнодизайну	2	47	49
	Всього:	12	87	105
	Розділ 2. Модулі за видами ДПМ, етнодизайну (на вибір вчителя)	105		
1.	Художня обробка деревини (маркетрі) Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.			106
2.	Художня обробка деревини (різьблення) Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.			106
3.	Художня обробка шкіри(одяг). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.			106
4.	Художня обробка шкіри (інтер'єр). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.			
5.	Підсумкове заняття			5
	Разом:		210	
11 КЛАС. ОСНОВИ ДИЗАЙНУ				
	Розділ 1. Основи художньо-проектної творчості в дизайнерській діяльності	56		
1	Вступ.	2	–	2
2	Дизайн: ретроспективні дослідження, сучасність, перспективи розвитку	2	-	2
3	Формоутворення. Закономірності, принципи і засоби композиції в дизайні	4	16	20
4	Художнє проектування. Методика і техніка розробки проекту	2	30	32
	Всього:	10	46	56
	Розділ 2. Модулі або їх комбінування за видами дизайну (на вибір вчителя)	149		
1.	Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці маркетрі)			149

2.	Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці різьблення)			149
3.	Дизайн одягу (проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках)			149
4	Дизайн середовища (предмети інтер'єрів) (проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.			149
5.	Підсумкове заняття			5
			Разом:	210
			За 10-11 класи	420

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН 10 клас. Декоративно-прикладне мистецтво, етнодизайн

№ урок у	Назви розділів, тем уроків, практичних робіт	К - с т ь г о д	Дат а	Примі тка
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ ТВОРЧОСТІ В ДПМ, ЕТНОДИЗАЙНІ (99 год)				
1. Вступ (7 год)				
1	Завдання і зміст спеціалізації, блоку ДПМ.	1		
2	Художньо-проектні розробки ДПМ, етнодизайну	1		
Пр. р. 1.(5 год). Системний аналіз процесу художньо-проектних розробок і технології виконання взірців ДПМ. Реферативне дослідження.				
3	Підготовка письмового проілюстрованого реферату (або реферативного виступу)	1		
4	Розробка письмової структури презентації Microsoft Office PowerPoint, добір графічного ілюстративного ряду, відеоряду;	1		
5	Підготовка комбінованих письмових, ілюстративних, аудіо-, відео- матеріалів для презентації Microsoft Office PowerPoint	1		
6	Компонування матеріалів (результатів реферативного дослідження) у презентації в програмі Microsoft Office PowerPoint.	1		
7	Остаточне стильове доопрацювання презентації в програмі Microsoft Office PowerPoint	1		
2. Розвиток ДПМ, етнодизайну в історії художньої та матеріальної культури України (9 год)				

8	Витоки, розвиток ДПМ, етнодизайну на території України.	1		
9	Сучасний стан та тенденції розвитку ДПМ і етнодизайну в Україні.	1		
Пр. р. 2. (7 год). Копіювання взірців ДПМ, етнодизайну України.				
10	1. Виміри зразків ДПМ (1-2 вироби) (в музеях образотворчого мистецтва, картинних галереях, в краєзнавчих музеях, на шкільній виставці).	1		
11	2. Зарисовки (у кольорі) із зразків ДПМ (1-2 вироби) (в музеях образотворчого мистецтва, картинних галереях, в краєзнавчих музеях, на шкільній виставці).	1		
12	3. Фотографування та обробка фото в графічних редакторах фотошоп, ілюстратор, планшетних програмах.	1		
13	4. Відеозйомки та обробка відеофрагментів у програмі PinnacleStudio 15 та компонування фільму.	1		
14	5. Підготовка комбінованих письмових, ілюстративних, аудіо-, відео- матеріалів у формі презентації Microsoft Office PowerPoint	1		
15	6. Розробка структури презентації формування слайдів	1		
16	7. Остаточне стильове доопрацювання презентації в програмі Microsoft Office PowerPoint	1		
3. Народне мистецтво художніх промислів України(8год)				
17	Народне ДПМ в національній матеріальній та художній культурі.	1		
18	Центри народного мистецтва і художніх промислів України.	1		
Пр. р. 3. (6год). Копіювання взірців ДПМ, етнодизайну регіону, району, рідної місцевості				
19	1. Виміри зразків ДПМ (1-2 вироби) в музеях образотворчого мистецтва, картинних галереях, в краєзнавчих музеях, на шкільній виставці.	1		
20	2. Зарисовки (у кольорі) із зразків ДПМ (1-2 вироби)	1		
21	3. Фотографування та обробка фото в графічних редакторах фотошоп, ілюстратор, планшетних програмах.	1		
22	4. Відеозйомки та обробка відеофрагментів у програмі PinnacleStudio 15 та компонування фільму.	1		
23	5. Підготовка комбінованих письмових, ілюстративних, аудіо-, відео- матеріалів у формі презентації Microsoft Office PowerPoint	1		

24	6. Презентація в програмі Microsoft Office PowerPoint результатів копіювання, фотографування, відео монтажу (на вибір вчителя).	1		
4. Закономірності і засоби композиції в ДПМ і етнодизайні(18год)				
25	Закономірності і засоби композиції в ДПМ і етнодизайні	1		
26	Види композиції декоративної форми виробу ДПМ, етнодизайну.	1		
Пр. р. 4. (16 год).Художньо-проектне рішення виробу ДПМ (або етнодизайну)				
27-30	Розробка проектної ідеї, художньо-проектного образу в матеріалі (мисленнєве, вербальне проектування).	4		
31-34	Пошук композиційного рішення, з врахуванням взаємозалежності елементів декору з функціональним призначенням предмета, його конструкцією, матеріалом, технологією виготовлення(проектування засобами художньої та технічної графіки).	4		
35-42	Втілення композиційного рішення, з врахуванням взаємозалежності елементів декору з функціональним призначенням предмета, його конструкції в матеріалі за обраною технологією виготовлення (предметно-пластичне проектування).	8		
5. Орнамент в художньо-проектній творчості: призначення, закономірності побудови в декоративній пластиці(14год)				
43	Витоки орнаментатії предметів в ДПМ, етнодизайні.	1		
44	Національні традиції і сучасна символіка в орнаменті ДПМ, етнодизайні.	1		
Пр. р. 5. (12год). Творче художньо-проектне рішення орнаменту для декору обраного виробу (проект, втілення в матеріалі).				
45-46	Мисленнєве, словесне проектування (опис проектної ідеї, задуму, рішення)	2		
47-51	Колірно-графічне проектування (візуалізація проектної ідеї, задуму, рішення засобами художньої та технічної графіки)	5		
52-56	Предметно-пластичне проектування (втілення проектної ідеї, задуму, рішення в матеріалі за обраною технологією виготовлення)	5		
6. Навчальний творчий проектз ДПМ, етнодизайну(за вибором учня) (49год).				
57	Структура та порядок розробки навчальних творчих проектів з ДПМ, етнодизайну.	1		

58	Огляд та аналіз навчальних творчих проектів з ДПМ та етнодизайну учнів-однолітків та студентів-майстрів ДПМ та дизайнерів у народному стилі.	1		
Пр. р. 1. (5 год). Моніторингові дослідження з виявлення потреби проектної розробки.				
59-62	Збір, обробка, узагальнення отриманої інформації.	4		
63	Розробка та формулювання проектного завдання	1		
Пр. р. 2. (5 год). Різнобічні дослідження проектних завдань. Складання специфікації.				
64-67	Уточнення та деталізація проектних завдань.	4		
68	Складання специфікації.	1		
Пр. р. 3. (5 год). Мисленнєве, словесне проектування (опис проектної ідеї, задуму, рішення)				
69-70	Пошук ідей.	2		
71	Аналіз зафіксованих ідей, їх ранжування щодо застосування.	1		
72-73	Вибір ідей, найбільш ефективних, придатних для втілення в проект, їх опрацювання	2		
Пр. р. 4. (5 год). Колірно-графічне проектування. Підготовка дизайнерської документації.				
74-75	Розробка планів, креслень загального виду, складальних креслень, специфікації	2		
76-78	Розробка робочих ескізів, виготовлення креслень пошукового макету.	3		
Пр. р. 5. (5 год). Розробка технологічної послідовності виготовлення деталей, виробу, складальних операцій, усього проекту.				
79	Проведення аналізу наявних і необхідних матеріалів для макетування.	1		
80	Обґрунтування вибору макетних матеріалів (легко оброблюваність, імітаційна текстура, фактура, міцність, можливість різних варіантів з'єднання деталей).	1		
81-83	Розробка технології виготовлення макету, моделі (технологічних карток).	3		
Пр. р. 6. (5 год). Виготовлення пошукового макета (моделі, дослідного зразка).				
84-88	Виготовлення деталей	4		
89	З'єднання деталей пошукового макета (моделі, дослідного зразка).	1		
Пр. р. 7. (5 год). Виконання колірно-графічних робіт				

90	Виконання колірною забарвлення пошукового макета (моделі, дослідного зразка).	1		
91-94	Виконання графічних написів на поверхні макета (моделі, дослідного зразка).	4		
Пр. р. 8. (5 год). Випробування і особиста оцінка виробу. Підготовка до захисту проекту, його презентації.				
95	Проведення випробування, оцінювання власного проекту.	1		
96	Дооформлення супровідної проектної, технічної та технологічної документації.	1		
97	Підготовка візуальних матеріалів для презентації - таблиць з параметрами, відомостями про виріб, даними про автора.	1		
98-99	Підготовка плану презентації, доповіді для захисту проекту.	2		
Пр. р. 9. (7год). Презентація індивідуальних проектів. Захист проекту і виробу.				
100-102	Презентація колективних проектів. Оцінювання учнями змісту, якості, терміну виконання власного проекту, проектів однокласників.	4		
103-104	Виконання порівняльного аналізу власного проекту, проектів однокласників.	2		
105	Оформлення порівняльного аналізу власного проекту, проектів однокласників.	1		
РОЗДІЛ 2. МОДУЛІ АБО КОМБІНАЦІЯ МОДУЛІВ ЗА ВИДАМИ ДПМ, ЕТНОДИЗАЙНУ (105 год) (НА ВИБІР ВЧИТЕЛЯ)				
1. Художня обробка деревини (маркетрі). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М. (100год)				
2. Художня обробка деревини (різьблення) Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М. (100 год)				
3. Художня обробка шкіри (одяг, проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М. (100 год)				
4. Художня обробка шкіри (інтер'єрів, проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М. (100 год)				
5. ПІДСУМКОВІ ЗАНЯТТЯ(5 год).				
206	Визначення форми організації виставки творчих проектів класу, школи.	1		
207	Оформлення підготовлених творчих розробок на стендах, на столах, у місцях постійних учнівських виставок у школі (ліцеї).	1		
208	Тематичне оцінювання.	1		

209	Підбиття підсумків за семестр.	1		
210	Оцінка учнівських навчальних досягнень за рік.	1		

11 клас. Основи дизайну

№ урок у	Назви розділів, тем уроків, практичних робіт	К- сть го д	Да та	Примі тка
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ ТВОРЧОСТІ В ДИЗАЙНЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ (112год)				
1. Вступ (2 год)				
1	1.1. Предметний світ і предметно-перетворювальна діяльність засобами дизайну. 1.2. Науково-технічний прогрес і проблеми наочно-просторового середовища.	1		
2	1.3. Значення вивчення основ дизайну для подальшого вибору професії та фаху.	1		
2. Дизайн: ретроспективні дослідження, сучасність, перспективи розвитку(2 год)				
3	2.1. Становлення і розвиток дизайну в Європі та Україні.			
4	2.2. Український дизайн на сучасному етапі. 2.3. Дизайнерські розробки в інших країнах світу.			
3. Формоутворення. Закономірності, принципи і засоби композиції в дизайні(20год)				
5-6	Формоутворення у різних видах дизайну.	2		
7-8	Основи композиції у різних видах дизайну.	2		
Пр. р. 1. (16год). Формоутворення трансформацій з площини (у плоско-рельєфну модульну структуру — фронтальна композиція).				
Завдання 1. (8 год).Фронтальна композиція. Практичне освоєння принципів геометричного формоутворення.				
9-12	Побудова креслення-розгортки.	4		
13-16	Виконання макету трансформованої структури.	4		
Завдання 2. (8 год).Об'ємна композиція. Розробка методом об'ємної трансформації макету структури об'єкту певного функціонального призначення				
17-20	Розробка ескізного проекту.	4		
21-24	Побудова макета за ескізним проектом	4		
4. Художнє проектування. Методика і техніка розробки проекту(32год)				
4. 1. Художнє проектування (2год)				

25	Художнє проектування як творчий процес. Стадії та етапи розробки проекту.	1		
26	Коротка характеристика навчальних завдань на проектування. Творчі завдання.	1		
4.2. Методика і техніка розробки проекту (30год)				
Пр. р. 1. (10 год). Завдання 3. Комбінаторне формоутворення (ескізний проект дитячої іграшки, іграшки-конструктора, іграшки-сувеніра і т. д.).				
27	Уявне трьохскладове проектування: проектна ідея, задум, рішення (словесне – опис; колірно-графічне - зарисовки, начерки, розробка комбінаторних елементів, ескізний проект; предметно-пластичне - пошукові макети)	1		
28-30	Проведення ескізно-пошукових розробок.	3		
31-33	Розробка ескізного проекту.	3		
34-36	Виготовлення макета(або модель, пошуковий зразок.	3		
Пр. р. 2. (20 год). Завдання 4. Проект шкільного інтер'єру в національному стилі				
37-38	Вивчення проектної ситуації на місці розташування майбутнього об'єкту проектування. Збір інформації про об'єкт проектування (обміри, нормативні дані)	2		
39-40	Уявне трьохскладове проектування інформаційного об'єкту для шкільного інтер'єру (для кабінету образотворчого мистецтва, навчальної майстерні, актової зали, рекреації, шкільного музею і т. п.).	2		
41-48	Проведення ескізно-пошукових розробок (зарисовки, начерки, перспектива, складання ескізів, розробка ескізного проекту, плану, розгортки). Підготовка пояснювальної записки.	8		
49-56	Виготовлення макета інформаційного об'єкту для шкільного інтер'єру.	8		
РОЗДІЛ 2. МОДУЛІ АБО ЇХ КОМБІНУВАННЯ ЗА ВИДАМИ ДИЗАЙНУ (149год)(на вибір вчителя)				
1. Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці маркетрі). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.(149 год)				
2. Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці різьблення) Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М. (149 год)				
3. Дизайн одягу (проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М. (149 год)				
Дизайн середовища (предмети інтер'єрів) (проектування та виготовлення				

виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М. (149 год)

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЕКТ (22 год.)
за видами дизайну і художньої техніки обробки матеріалів (на вибір учня)

I. СТАДІЯ. ПРОЕКТУВАННЯ. (4год).

1. Вивчення проектної ситуації та вибір стратегії творчого проектування	1		
Пр. р. 1. Розробка пояснювальної записки для навчального проекту. Комплексний виріб (за вибором - індивідуального; колективного навчального проекту)	1		
2. Дизайнерське та конструкторське проектування комплексного виробу	1		
Пр. р. 2. Дизайнерське та конструкторське проектування комплексних виробів.	1		

II. СТАДІЯ. ТЕХНОЛОГІЇ (14год).

3. Проектування технології макетування для виготовлення комплексних виробів.	1		
Пр. р. 3. Розробка технології виготовлення макетів комплексних виробів(технологічна карта, маршрутна карта, операційна карта).	1		
4. Виготовлення комплексних виробів (12год).			
Пр. р. 4. Підготовка робочих місць для виготовлення комплексних виробів на технологічних машинах (верстатах). Вивчення ПТБ Залік з ПТБ.	2		
4.1. Підготовчі технологічні переходи, процеси: вимірювання матеріалів для вибору під заготовки та розмічання на них деталей	1		
Пр. р. 5. Вимірювання й розмічання деталей комплексних виробів	1		
4.2. Основні технологічні переходи, процеси виготовлення деталей комплексних виробівна технологічних машинах /верстатах/	1		
Пр. р. 6. Виготовлення деталей комплексних виробів на технологічних машинах (верстатах)	1		
4.3. Додаткові технологічні переходи, процеси(шліфування, полірування, на технологічних машинах (верстатах))	1		
Пр. р. 7. Чистова обробка деталей комплексних виробів за розробленою технологією.	1		
4.4. Технологічний процес складання, монтажу комплексних виробів з виготовлених деталей	1		
Пр. р. 8. З'єднання деталей комплексних виробів. за	1		

	розробленою технологією			
	4.5. Технологічний процес опорядження та оздоблення комплексних виробів	1		
	Пр. р. 9. Опорядження та оздоблення виготовлених деталей комплексних виробів	1		
III. СТАДІЯ ОЦІНЮВАННЯ. ЗАХИСТ. ПРЕЗЕНТАЦІЯ (4 год).				
	5. Стадія оформлення виконаного навчального проекту. Оцінювання. Підготовка до захисту та презентації.	1		
	Пр. р. 10. Оформлення навчального проекту. Підготовка навчального проекту до захисту та презентації.	1		
	6. Захист проекту. Презентація.	1		
	Пр. р. 11. Захист проекту. Презентація.	1		
Підсумкове заняття (5 год).				
206	Організація виставки творчих проектів.	1		
207	Оформлення підготовлених творчих розробок на стендах, на столах, у місцях постійних учнівських виставок у школі (ліцеї).	1		
208	Тематичне оцінювання.	1		
209	Підбиття підсумків за семестр.	1		
210	Оцінка учнівських навчальних досягнень за рік, за 10-11 класи.	1		

2.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів з технологій за профілем «Художньо-проектна творчість».

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
	<p align="center">I рівень - початковий</p> <p><i>Характеристика рівня:</i> учень з допомогою вчителя технології (майстра виробничого навчання, наставника виробничої практики, інструктора) відтворює на рівні розпізнання окремі елементи (фрагменти) навчального матеріалу, окремі компоненти професійних знань та не усвідомлено виконує окремі частини практичних завдань (лабораторні, лабораторно-практичні, практичні, контрольні, підсумкові). Допускає суттєві помилки під час перевірки теоретичних знань, в організації робочого місця, планування проектувальних дій, в прийомах праці та технологічних операціях макетування, моделювання, у виконанні практичних завдань.</p> <p>Результат виконаної роботи не відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики з професії майстра ДПМ, дизайнер певного ступеня професійної підготовки та діючим якісними і кількісним показникам на даний період навчання</p>

	(норми виробітку, часу, витрат матеріалу тощо).
1	<p>Учень з допомогою вчителя технології (майстра виробничого навчання) відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу, професійних знань та з постійною допомогою вчителя трудового навчання (майстра виробничого навчання) виконує лише елементи навчально-проектного або контрольного завдання. Під час перевірки теоретичних знань і виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні проектувальних дій, в прийомах праці та технологічних операціях макетування, моделювання.</p> <p>Результат виконаної роботи повністю не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Учень потребує постійної допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.</p>
2	<p>Учень з допомогою вчителя технології (майстра виробничого навчання) відтворює на рівні розпізнання окремі фрагменти навчального матеріалу, професійних знань та не усвідомлено виконує окремі фрагменти практичних завдань. Під час перевірки теоретичних знань і виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні проектувальних дій, в прийомах праці та технологічних операціях макетування, моделювання.</p> <p>Результат виконаної роботи істотно не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Учень потребує постійної допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.</p>
3	<p>Учень самостійно безсистемно на рівні розпізнання відтворює окремі компоненти навчального матеріалу, професійних знань. З допомогою вчителя технології (майстра виробничого навчання) планує проектувальні дії та виконує частину навчальних проектних, контрольних, практичних завдань. Під час перевірки теоретичних знань і виконанні практичних завдань допускає значну кількість помилок в організації робочого місця, в прийомах праці та технологічних операціях макетування моделювання, які самостійно виправити не може.</p> <p>Результат роботи не відповідає діючим якісним та кількісним показникам нижчого кваліфікаційного рівня. Учень потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.</p>
	<p>II рівень – середній</p> <p><i>Характеристика рівня:</i> учень на рівні запам'ятовування, без достатнього усвідомлення відтворює навчальний матеріал з частковою допомогою. Не достатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Не усвідомлено користується дизайнерською технічною, конструкторською, технологічною документацією. Під час перевірки теоретичних знань допускає помилки, які самостійно усунути не може. З частковою допомогою вчителя технології (майстра</p>

	<p>виробничого навчання), однокласника організовує робоче місце, планує проєктувальні дії та виконує навчально-проєктні, практичні, контрольні завдання в неповному обсязі. Під час виконання практичної роботи у відповідності з дизайнерською документацією допускає помилки, які самостійно усунути не може.</p> <p>Результат виконаної роботи відповідає рівню кваліфікації на ступінь нижче обумовленого кваліфікаційною характеристикою професії майстра ДПМ, дизайнера певного ступеню професійної підготовки та діючим якісним і кількісним показникам на даний період навчання (норми виробітки, часу, витрат матеріалу тощо).</p>
4	<p>Учень без достатнього усвідомлення на рівні запам'ятовування відтворює компоненти професійних знань, навчальний матеріал. Виявляє окремі значні труднощі під час аналізу та порівняння. Недостатньо усвідомлено користується дизайнерською технічною та конструкторською, технологічною документацією. Під час перевірки теоретичних знань допускає значну кількість помилок, які самостійно виправити не може. Недостатньо вправно виконує основні прийоми і технологічні операції макетування, моделювання. Не може пояснити зміст проєктного процесу та прийоми самоконтролю і методи контролю за якістю. З частковою допомогою організовує робоче місце, планує проєктувальні дії та виконує навчально-проєктні, практичні, контрольні завдання з використанням дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації. Під час виконання практичної роботи допускає значну кількість помилок, які самостійно усунути не може.</p> <p>Результат роботи відповідає мінімальним діючим якісним та кількісним показникам. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.</p>
5	<p>Учень без достатнього усвідомлення на рівні запам'ятовування відтворює основні компоненти, положення навчального матеріалу, професійних знань. З помилками дає визначення основних професійних понять. Недостатньо усвідомлено користується дизайнерською технічною, конструкторською, технологічною документацією. Під час перевірки теоретичних знань допускає помилки, які самостійно виправити не може. Недостатньо вправно виконує основні прийоми і технологічні операції макетування, моделювання. З частковою допомогою організовує робоче місце, планує проєктувальні дії та виконує навчально-проєктне, практичне, контрольне завдання з використанням дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації. Не усвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням проєктного процесу. Під час виконання практичної роботи допускає помилки, як самостійно виправити не може.</p> <p>Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує допомоги і</p>

	контролю в дотриманні правил безпеки праці.
6	<p>Учень без достатнього усвідомлення з епізодичною допомогою відтворює основний навчальний матеріал, значну кількість компонентів професійних знань. З окремими помилками дає визначення основних професійних понять. Може частково аналізувати матеріал, порівнювати і робити висновки, узагальнення. Свідомо використовує окремі види дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації. Під час перевірки теоретичних знань допускає помилки, які може частково самостійно виправити. Вправно виконує основні прийоми і технологічні операції макетування, моделювання. З консультативною допомогою організовує робоче місце, планує проектувальні дії та виконує навчально-проектне, практичне, контрольне завдання із застосуванням дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації. Не усвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу макетування, моделювання. Під час виконання практичної роботи допускає помилки, які може частково виправити із сторонньою допомогою.</p> <p>Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує консультативної допомоги в організації робочого місця та дотримання правил безпеки праці.</p>
	<p style="text-align: center;">III рівень - достатній</p> <p><i>Характеристика рівня:</i> учень самостійно, свідомо відтворює основний навчальний матеріал, основні професійні знання та застосовує їх під час виконання практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних професійних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить відповідні висновки. Відповідь учня в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Достатньо усвідомлено користується довідковою інформацією, дизайнерською, технічною, конструкторською, технологічною документацією. Може розробляти з консультативною допомогою окремі види дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації. Під час перевірки теоретичних знань допускає несуттєві помилки, які може самостійно виправити. Самостійно організовує робоче місце, планує проектувальні дії та в цілому правильно виконує основні прийоми та технологічні операції макетування, моделювання, навчально-проектні, практичні, контрольні завдання за типовим алгоритмом (послідовністю дій) в межах встановлених норм часу. Під час практичних робіт допускає несуттєві помилки, які може самостійно виправити.</p> <p>Результат виконаної роботи відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики професії майстра ДПМ, дизайнера певного ступеня або діючим якісним та кількісним показникам (норми</p>

	виробітку, часу, витрат матеріалів тощо). Дотримується правил безпеки праці.
7	<p>Учень свідомо відтворює суть основних положень професійних знань, навчального матеріалу. Дає визначення основних професійних понять, аналізує, порівнює, робить відповідні висновки. Його відповіді в цілому правильні, але містять неточності і недостатньо обґрунтовані, допускає несуттєві помилки, які частково самостійно виправляє. Достатньо усвідомлено користується довідковою інформацією, дизайнерською, технічною, конструкторською, технологічною документацією. Самостійно організовує робоче місце, планує проєктувальні дії та виконує навчально-проєктні, практичні, контрольні завдання за типовим алгоритмом (послідовністю дій) з незначним відхиленням від встановлених норм часу, витрати матеріалів. Застосовує основні прийоми самоконтролю проєктувальних дій та методи контролю за якістю роботи. Потребує консультації під час розробки окремих видів дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації. Під час виконання практичних завдань допускає несуттєві помилки, які частково може виправити.</p> <p>Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам запланованого рівня кваліфікації. Дотримується правил безпеки праці.</p>
8	<p>Учень свідомо і самостійно відтворює основний навчальний матеріал, основні професійні знання та правильно застосовує їх під час виконання практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних професійних понять, аналізує, порівнює інформацію, встановлює її зв'язок з професією дизайнера та робить відповідні висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Достатньо свідомо користується довідковою інформацією, дизайнерською, технічною, конструкторською, технологічною документацією. Самостійно організовує робоче місце, планує та виконує правильно основні прийоми і технологічні операції макетування, моделювання, навчально-проєктні, практичні, контрольні завдання за типовим алгоритмом (послідовністю дій) в межах встановлених норм часу. Застосовує основні прийоми самоконтролю проєктувальних дій та методи контролю за якістю роботи. Під час виконання роботи допускає несуттєві помилки, які може частково самостійно виправити.</p> <p>Результат роботи відповідає якісним та кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів (ресурсів) та правил безпеки праці.</p>
9	<p>Учень володіє основними професійними знаннями, які використовує під час виконання практичних завдань як в типових так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних професійних понять,</p>

	<p>аналізує, порівнює і систематизує інформацію, встановлює зв'язок з обраною професією та робить відповідні висновки. Усвідомлено користується довідковою інформацією, дизайнерською, технічною, конструкторською, технологічною документацією, може розробляти окремі її види. Під час перевірки теоретичних знань допускає несуттєві помилки, які може самостійно виправити. Самостійно, в цілому правильно, організовує робоче місце, планує та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції макетування, моделювання, навчально-проектні, практичні, контрольні завдання за типовим алгоритмом (послідовністю дій) в межах встановлених норм часу. Під час виконання практичних робіт допускає несуттєві помилки, які самостійно виправляє, правильно застосовує основні прийоми самоконтролю, виробничих дій та методи контролю за якістю роботи.</p> <p>Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованими рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів, енергоресурсів та правил безпеки праці.</p>
	<p>IV рівень – високий</p> <p><i>Характеристика рівня:</i> учень володіє глибокими, міцними узагальненими знаннями навчального матеріалу, професійними знаннями в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь учня повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, синтез. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами Інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки. Учень правильно і свідомо застосовує всі види дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно розробляти окремі її види. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до професії дизайнера, нових інформаційних та проектних технологій. Самостійно в повному обсязі впевнено виконує всі прийоми і технологічні операції макетування, моделювання, навчально-проектні, практичні, контрольні завдання у відповідності до вимог дизайнерської, технічної конструкторської, технологічної документації, визначених межами навчальної програми за встановленими нормами часу як з використанням типового алгоритму так і за самостійно складеною послідовністю роботи. Під час виконання практичних завдань допускає неточності, які самостійно виявляє та виправляє. Вміє самостійно розробляти окремі види дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації та обирати оптимальний варіант виконання навчально-проектного (контрольного) завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалу та інших ресурсів. Правильно і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю проектувальних</p>

	<p>дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури дизайнера та проявляє прагнення і здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може допускати неточності, які самостійно виявляє та виправляє.</p> <p>Результат виконаної роботи повністю відповідає рівню кваліфікації дизайнера, який обумовлений кваліфікаційною характеристикою професії майстра ДПМ, дизайнера певного ступеню професійної підготовки та діючим якісним і кількісним показникам (норми виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) або може відповідати вищому кваліфікаційному рівню дизайнера, ніж запланований. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил безпеки праці.</p>
10	<p>Учень вміє усвідомлено засвоювати нову інформацію в обсязі, що передбачений програмою. Володіє глибокими, міцними знаннями навчального матеріалу, професійними знаннями в обсязі, визначеному кваліфікаційним рівнем та здатний їх практично використовувати під час виконання практичних робіт. Відповідь учня повна, правильна, логічна, містить якісний аналіз і систематизацію, частково – синтез. Учень встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки з незначною сторонньою консультацією, вміє самостійно користуватися джерелами інформації і самостійно та правильно застосовує довідкову інформацію, дизайнерську, технічну та конструкторську, технологічну документацію. Під час перевірки теоретичних знань допускає окремі неточності, які може самостійно виправити. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії дизайнера нових інформаційних та проектних технологій.</p> <p>Самостійно в повному обсязі, правильно, впевнено виконує прийоми і технологічні операції макетування, моделювання, навчально-проектні, практичні, контрольні завдання у відповідності до встановлених норм часу та вимог дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. Дотримується нормативів витрат матеріалів і інших ресурсів. Виявляє елементи професійної культури дизайнера та прагнення і здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. Практичні завдання виконує в цілому правильно, в повному обсязі як у використанні типового алгоритму так і в дещо змінених умовах, допускаючи окремі неточності.</p> <p>Результат виконаної роботи в цілому відповідає якісним та кількісним показникам. Раціонально організовує робоче місце та дотримується правил безпеки праці.</p>
11	<p>Учень володіє узагальненими знаннями навчального матеріалу, професійними знаннями в повному обсязі та здатний їх ефективно використати для виконання всіх передбачених програмою практичних завдань. Відповідь учня правильна, логічна, повна і містить аналіз,</p>

	<p>систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, синтез окремих галузевих знань. Вміє самостійно знаходити та користуватись джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію.</p> <p>Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно і усвідомлено застосовує всі види довідкової інформації, дизайнерської, технічної та конструкторської, технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно розробляти окремі її види. Самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, технологічні операції макетування, моделювання, що необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-проектні, практичні, контрольні завдання у відповідності до вимог дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації, що передбачена програмою, як з використанням типового алгоритму так і за самостійно розробленим алгоритмом. Вміє самостійно обирати оптимальний варіант виконання навчально-проектного або контрольного завдання. Зразково дотримується витрат матеріалу та інших ресурсів. Правильно і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю проектувальних дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури дизайнера та виявляє прагнення і здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до професії дизайнера нових інформаційних та проектних технологій. В процесі роботи допускає незначні неточності, які самостійно виявляє і виправляє.</p> <p>Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним та кількісним показникам. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримується правил безпеки праці.</p>
12	<p>Учень володіє системними професійними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь учня повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, синтез. Вміє самостійно знаходити та користуватись джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно і усвідомлено використовує всі види довідкової, дизайнерської, технічної, конструкторської, технологічної документації в межах навчальної програми. Бездоганно виконує всі прийоми і технологічні операції, практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом, що необхідні для виконання конкретної роботи в межах навчальної програми. Повністю виконує або перевиконує завдання за нормами часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-проектне або контрольне завдання у повній відповідності до вимог дизайнерської, технічної, конструкторської,</p>

технологічної документації. Вміє самостійно розробляти її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-проектного, практичного, контрольного завдання. Знаходить шляхи зменшення витрат матеріалів та інших ресурсів, що не впливають на якість. Впевнено і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю проектувальних дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури дизайнера та виявляє прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до професії дизайнера нових інформаційних і проектних технологій.

Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути кращим від визначених вимогами програми. Забезпечує високий рівень організації праці і робочого місця. Зразково дотримується правил безпеки праці.

2.3. Використана та рекомендована література

1. Вдовченко В.В. Довузівська підготовка зі спеціальності «Дизайн»: профільне навчання. Дис. у формі наукової доповіді ... доктора філософії в галузі дизайну: Спеціальність «Дизайн» / Вдовченко Віктор Володимирович. – Міжнародна кадрова академія. – К., 2013. – 64 с.

2. Вдовченко В.В. Забезпечення наступності змісту навчання основам матеріалознавства в загальній школі (на прикладі обробки деревини) // Зб. наук. праць: Спец. вип. / В.Г. Кузь (гол. ред.) та ін. – К.: Науковий світ. – 2002. – С.21–24.

3. Вдовченко В.В. Застосування понять з дизайнерського проектування в технологічній освіті // Zbiornikraportownaukowych “Aktualnenaukowebadania. Odteoriiodopraktyki”/ (30/03/2014 - 31/03/2014) – WarszawaWydawca: Sp. Z o.o. «Diamontradingtour», 2014. – С. 59–60.

4. Вдовченко В.В. Концепція навчально-методичного комплексу з «Основ дизайну» для 10-11 (12) кл. // Зміст і технології шкільної освіти: матеріали звітної наукової конференції 30-31 березня 2005 р. – К., 2005. – С. 77–78.

5. Вдовченко В.В. Місце і роль праці у формуванні творчої особистості школярів // Вісник Черкаського університету. – Черкаси. – 2001. – Вип. 23. – С. 13–16.

6. Вдовченко В.В. та ін. Навчальна програма «Трудове навчання: основи дизайну» для загальноосв. навч. закладів нового типу: ліцеїв, гімназій, коледжів (5-9 класи). Рекомендовано МОН України (№1/11-3179 від 25.07.2008 р.) // Трудова підгот. в закладах освіти. – 2010. – №9. – С.13–34; 2010. – №10. – С.29–48; 2010. – №11–12. – С.11–30.

7. Вдовченко В.В. Наукове обґрунтування добору і реалізації змісту навчального предмета «технології» з технічних видів праці в основній школі // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2012 рік: наук. видання. – К: Інститут педагогіки, 2013. – С.302–303.

8. Вдовченко В.В. Прикладні експериментальні дослідження – апробація змісту інтегрованих курсів із навчальних предметів освітніх галузей «Мистецтво» та «Технології» у Кловському ліцеї № 77 м. Києва //Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2011 рік: наук. видання. – К.: Інститут педагогіки, 2012. – С.291–293.

9. Вдовченко В.В. Проектне моделювання на заняттях з освітньої галузі «Технології» // Вісник Черкаського університету. – Черкаси, – 2001. – Вип. 26. – С. 19–22.

10. Вдовченко В.В. Проектування та виготовлення виробів з деревини: Орієнтовний тематично–календарний план модуля (для сільських шкіл) // Сільська школа України. 2014, №8 (80), – С.14–23.

11. Вдовченко В.В. Реалізація змісту модуля “Проектування та виготовлення виробів із деревини” в 5-9 кл. // Трудова підгот. в закладах освіти. – 2002. – №3. – С.4–13.

12. Вдовченко В.В. Результативність науково-дослідної роботи в технологічному напрямі профільного навчання з «Основ дизайну» // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2008 рік: інформ. видання. – К: Педагогічна думка, 2009. – С.341–343.

13. Вдовченко В.В. Світ професій // Дизайн-освіта: Профільне навчання старшокласників: Програми календарні плани і не тільки... / упоряд.: В. Вдовченко та ін. – К.: Вид. дім «Шкл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – С. 104–114.

14. Вдовченко В.В. Теоретичне моделювання реалізації предметної (проектно-технологічної) компетентності на заняттях «Трудового навчання» (основна школа) // Анотовані результати науково–дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2013 рік. – С.302–303.

15. Вдовченко В.В. та ін. Трудове навчання: технології і дизайн. Програма для 5-го кл. // Сільська школа України. 2004, – №21 (93). С. 14–27.

16. Вдовченко В.В. Формування понять з художнього та технічного проектування (за проектно-технологічною системою неперервної технологічної освіти професора Вдовченка В.В.) // Реклама як художньо-комунікативні практики. зб. матеріалів Міжн. наук.–практ. конф., м. Харків, 27 бер. 2014 р. / за заг. ред. В.Я. Даниленка. – Харків: ХДАДМ, 2014. – С. 21–24.

17. Вдовченко В.В., Антонович Є.А. Методика викладання образотворчого мистецтва і дизайну: навч. програма для підготовки, перепідготовки вчителя образотв. мистецтва і вчителя труд. навч. для викладання профільних програм за напрямом «Дизайн»: «Етнодизайн», «Основи дизайну», «Графічний дизайн», «Веб-дизайн», «Дизайн середовища (дизайн інтер'єрів та екстер'єрів)», «Ландшафтний дизайн» // Завуч. 2006. – №16 (274), – С. 33–44.

18. Вдовченко В.В., Антонович Є.А. Навчально-методичні комплекти за профілем „Дизайн”, 10–11 кл. // Завуч – 2005. №30 (252) – С. 1–6. (Наша вкладка).

19. Вдовченко В.В., Антонович Є.А. Навчально-методичні комплекси за профілем „Дизайн” // Інформатика. 2005. – №31–32 (319–320), – С.24–27.
20. Вдовченко В.В., Антонович Є.А. Основи дизайну. Програма профільн. навч. у 10-11 кл. // Сільська школа України, 2005. – №29-30 (139-140) – С. 3–13.
21. Вдовченко В.В., Антонович Є.А. Основи дизайну. Програма занять для учнів 10-11-х кл. // Завуч, 2005. – №30 (252) – С. 7–20. (Наша вкладка).
22. Вдовченко В.В., Антонович Є.А. Програма профільн. навч. для загальн. навч. закладів з трудового навчання у 10–11 кл. “Основи дизайну” // Освіта і управління. 2005., Т. 8., число 2. – С. 115–149
23. Вдовченко В.В., Антонович Є.А. Словник-довідник // Дизайн-освіта: Профільне навчання старшокласників: Програми календарні плани і не тільки... / упоряд.: В. Вдовченко та ін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»; Вид. Л. Галіцина, 2006. – С.115–125.
24. Вдовченко В.В. та ін. Графічний дизайн: профільна програма для 10–11 класів. // Сільська школа України 2005. – № 11(121), – С. 18–32.
25. Вдовченко В.В. та ін. Навч. програма для 11-річн. школи. Технології. 10-11 кл.: Progr. для профільн. навч. учнів загальноосв. навч. закладів. Спеціалізація „Основи дизайну“. Технологічний напрям. Технологічний профіль. Наказ МОН № 1021 від 28.10.2010. Про надання навч. прогр. грифу «Затверджено МОН України». – К., 2010. – 96 с.
26. Вдовченко В.В. (кер. авт. кол.) та ін. Основи дизайну: підручник для 10 кл. загальноосв. навч. закл. Профільн. рівень. [за ред. В.В. Вдовченка] – К.: Педагогічна думка, 2010. – 304 с.: іл.
27. Вдовченко В.В. (кер. авт. кол.) та ін. Основи дизайну: підручник для 10 класу загальноосв. навч. закл. профільн. рівень. [за ред. В.В. Вдовченка] – К.: Педагогічна думка, 2010. – 304 с.: іл. Електронна повна версія підручника для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів: [Технології. Основи дизайну \(профільний рівень\) \(авт. Вдовченко В.В. та ін.\) вид-во "Педагогічна думка" \[електронний ресурс\]. – Режим доступу: \[http://itzo.gov.ua/elektronni_pidruchniki_dly_10_klasu_znz.html\]\(http://itzo.gov.ua/elektronni_pidruchniki_dly_10_klasu_znz.html\)](http://itzo.gov.ua/elektronni_pidruchniki_dly_10_klasu_znz.html)
28. Вдовченко В.В. та ін. Програма профільного навчання для загальноосвітніх навчальних закладів з трудового навчання у 10–11 класах «Графічний дизайн» // «Освіта і управління». – 2007. – Т.10., число 1. – С. 129–160.
29. Вдовченко В.В. та ін. Основи дизайну: Програма профільн. навч. для загальноосв. навчальних закладів з трудового навчання у 10–12 кл. Наказ МОН № 122 від 22.02.2008 Про надання навч. прогр. грифу «Затверджено МОН України» // Освіта і управління. 2008., Том 11., число 1. – С. 116–149. (10 кл.).
30. Вдовченко В.В. та ін. Основи дизайну: Програма профільн. навч. для загальноосв. навч. закладів з трудового навчання у 10–12 класах. Наказ МОН № 122 від 22.02.2008 Про надання навчальним программам грифу «Затверджено МОН України» // Освіта і управління. 2008., – Том 11., число 2–3. – С. 89–122. (11–12 кл.).

31. Вдовченко В.В. та ін. Навч. прогр. для 11-річн. шк. Технології. 10–11 кл. Програма для профільного навчання учнів загальноосв. навч. закладів. Спеціалізація „Основи дизайну“. Технологічний напрям. Технологічний профіль. Наказ МОН № 1021 від 28.10.2010. Про надання навч. програмам грифу «Затверджено МОН України». 2010.: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/average/prog12>

32. Вдовченко В.В. та ін. Навч. програма для 11-річн. школи. Технології. 10-11 кл. Прогр. для профільн. навчання учнів загальноосв. навч. закладів. Спеціалізація „Основи дизайну“. Технологічний напрям. Технологічний профіль. Наказ МОН № 1021 від 28.10.2010. Про надання навч. прогр. грифу «Затверджено МОН України». К., – 2010. – 96 с.

33. Вдовченко В.В., Вдовченко З.В. Оригінальні рішення проблеми креативності старшокласників у фундаментальних і прикладних дослідженнях художнього і технічного проектування // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2009 рік: інформ. видання. – К: Педагогічна думка, 2010. – С. 232–233.

34. Вдовченко В.В., Вдовченко З.В. Упровадження результатів дослідження сучасних педагогічних умов для профільного навчання на експериментальних майданчиках Інституту педагогіки НАПН України // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2010 рік: наук. видання. – К: Інститут педагогіки, 2011. – С. 243–244.

35. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М. та ін. Обробка деревини і дизайн середовища (маркетрі) 10–11 кл. Профільна програма // Сільська школа України. 2004., № 34 (106), – С. 12–21.

36. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М. та ін. Прогр. профільн. навчання для загальноосв. навч. закладів з труд. навчання у 10–11 кл. “Дизайн середовища: художня обробка деревини (маркетрі)” // Освіта і управл. – 2004. – Том 7., число 3–4. – С. 169–184.

37. Вдовченко В.В. Коноваленко А.М. та ін. Програма профільн. навчання для загальноосвітніх навчальних закладів з трудового навчання у 10–11 класах. "Художня обробка деревини (різьблення по дереву)" // Дизайн-освіта: Профільне навчання старшокласників: Програми календарні плани і не тільки... / упоряд.: В. Вдовченко та ін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»; Вид. Л. Галіцина, 2006. – С.45–61.

38. Вдовченко В.В. Коноваленко А.М. та ін. Програма профільн. навчання для загальноосвітніх навчальних закладів з трудового навчання у 10–11 класах. "Дизайн середовища: художня обробка деревини (маркетрі)" // Дизайн-освіта: Профільне навчання старшокласників: Програми календарні плани і не тільки... / Упоряд.: В. Вдовченко та ін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»; Вид. Л. Галіцина, 2006. – С.62–72.

39. Вдовченко В.В., Корець М.С., Тарара А.М. Прогностичні концептуальні підходи до реформування технологічної освіти учнів загальноосвітньої школи // Наукові записки : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова ; укл. Л.Л.

Макаренко. – К. :Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 98. – С. 50–62.

40. Вдовченко В.В. та ін. Промисловий дизайн. Програма для 10–11 кл. Профільне навчання // Сільська школа України. 2004. № 31 (103), – С. 10–20.

41. Вдовченко В.В. та ін. Профільне навч. за напрямом «Промисловий дизайн». Прогр. для 10–11 кл. // Дизайн-освіта: Профільне навчання старшокласників: Програми календарні плани і не тільки... / Упоряд.: В. Вдовченко та ін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»; Вид. Л. Галіцина, 2006. – С.75–88.

42. Вдовченко В.В. та ін.. Дизайн середовища. Програма і методичні рекомендації для профільн. навч. учнів 10–11 кл. загальноосв. навч. закл. / В. Вдовченко та ін. // Освіта і упр. – 2007. – Т.10. – №3–4. – С. 163–196.

43. Вдовченко В.В., Терещук Б.М. Результати експериментальної апробації структури учнівського творчого проекту в технологічній підготовці з «Основ дизайну» в 10–11 кл. // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2010 рік: наук. видання. – К: Інститут педагогіки, 2011. – С. 244–245.

44. Вдовченко В.В. та ін. Інтегрований курс «Інформатика – WEB-дизайн –технологія». Програма профільного навчання для учнів 10-11 кл. загальноосв. навч. закладів, ліцеїв, гімназій // Освіта і упр. – 2007. – Т.10., число 2. – С. 100-151.

РОЗДІЛ 3.

Компетентності профільної підготовки за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» та вимогами довузівської підготовки за спеціалізацією «Дизайн»

3.1. Компетентності за результатами профільної підготовки за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» та вимоги довузівської підготовки за спеціалізацією «Дизайн».

3.2. Вимоги профільної підготовленості до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ.

3.3. Вимоги профільної підготовленості до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ (див. 1.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів з технологій за профілем «Художньо-проектна творчість»)

3.4. Вимоги довузівської підготовленості до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ

3.5. Виробничі функції, типові художньо-проектні завдання діяльності, вміння та компетентності щодо вирішення художніх та дизайнерських типових задач виробничої діяльності.

3.6. Здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності, вміння, що є відображенням цих здатностей.

3.1. Компетентності за результатами профільної підготовки за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» та вимоги довузівської підготовки за спеціалізацією «Дизайн».

Профільна та довузівська підготовка за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість» спрямована на галузь знань 0202 «Мистецтво» з такими спеціалізаціями:

- декоративно-прикладне мистецтво,
- графічний дизайн,
- дизайн середовища (інтер'єр та обладнання),
- дизайн одягу,
- інші.

Після закінчення профільної школи за програмою «Художньо-проектна творчість» випускники будуть проходити кваліфікаційні випробування для навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями:

- молодший спеціаліст (бакалавр) у професійно-технічних училищах, ліцеях та коледжах;
- бакалавр у вищих навчальних закладах.

Під час вивчення курсу розглядаються основні спеціалізації для оволодіння кваліфікацією дизайнера Див. на прикладі однієї із професій – дизайнера:

Загальна характеристика професійної діяльності дизайнера.

Характеристики завдань та обов'язків, теоретичної та практичної підготовки за професією дизайнер.

Кваліфікаційні вимоги для дизайнера.

Таблиця 1

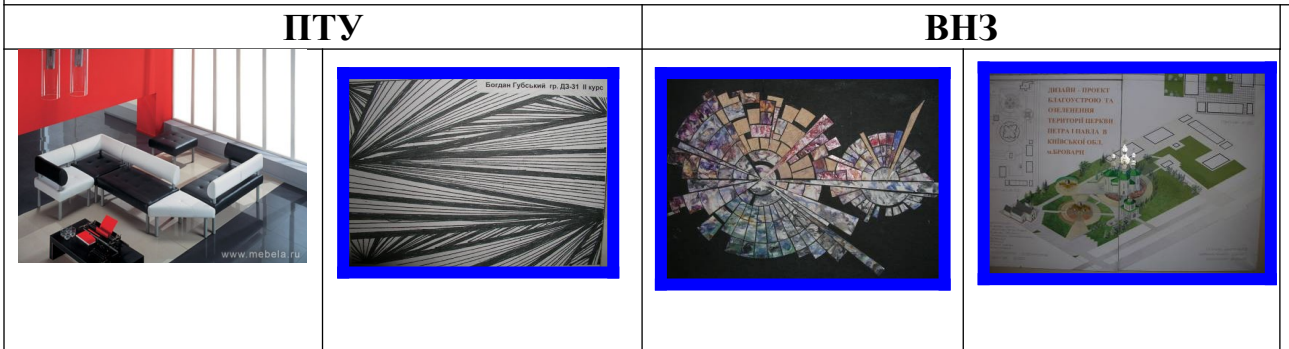
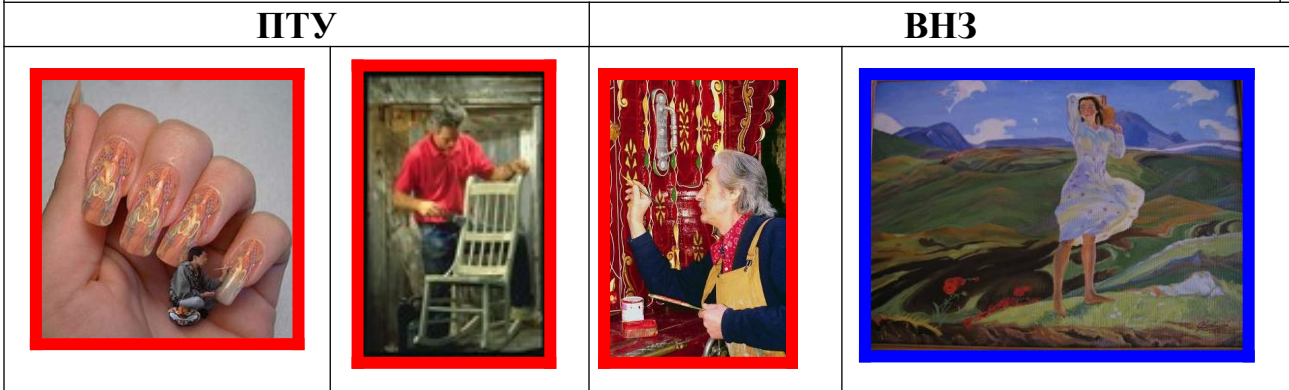
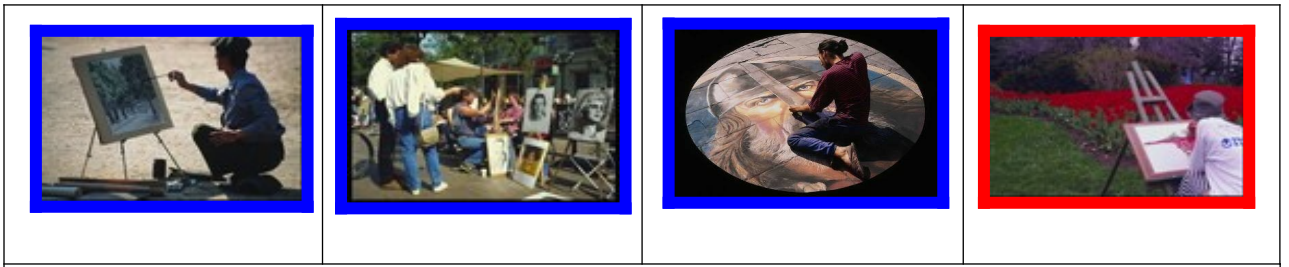
Відповідність виду декоративно-прикладне мистецтва, дизайну, спеціалізації у ПТЗ та ВНЗ, кваліфікації за дипломом

Вид ДПМ, дизайну, спеціалізація ВНЗ	Кваліфікація
«Графічний дизайн»	Майстер декоративно-прикладного мистецтва, дизайнер-графік, художник-декоратор, дизайнер-викладач
«Веб-дизайн»	Веб-дизайнер
«Дизайн одягу»	Майстер декоративно-прикладного мистецтва, дизайнер одягу, дизайнер костюма, стиліст, модельєр
«Промисловий (індустріальний) дизайн»	Промисловий дизайнер
«Дизайн середовища»	Майстер декоративно-прикладного мистецтва, дизайнер середовища, інтер'єрів та обладнання
«Ландшафтний дизайн»	Ландшафтний дизайнер

Таблиця 2

Узагальнені об'єкти художньо-проектної діяльності у ПТЗ та ВНЗ: промислова продукція, предметне середовище в побутовій, суспільній, соціально-культурній та промисловій сферах життєдіяльності людини, проектні ситуації дизайнерської діяльності по створенню високоякісної конкурентоспроможної продукції, умовах її використання та утилізації.

ПТУ		ВНЗ	
			
Дизайнер середовища, архітектор	Художник-графік	Дизайнер середовища, архітектор, дизайнер-графік	
ПТУ		ВНЗ	
			
Дизайнер середовища, архітектор	Художник-графік	Дизайн одягу	
ПТУ		ВНЗ	
			
Майстер ДПМ	Майстер ДПМ	Майстер ДПМ	
ПТУ		ВНЗ	

3.3. Вимоги профільної підготовки до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ (див. параграф 1.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів з технологій за профілем «Художньо-проектна творчість»)

3.4. Вимоги довузівської підготовки до професійного відбору вступників до ПТУ та ВНЗ

Під час відбору випускників профільних навчальних закладів перевага надається учням, які вивчали «Технології» в 10-11 класах за технологічним напрямом, технологічним профілем, за загально-технологічним спрямуванням за програмою «Художньо-проектна творчість» для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Для навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодший спеціаліст (молодший бакалавр), бакалавр освітнього рівня «професійна освіта», «вища освіта» проводиться згідно із загальними правилами прийому до вищих навчальних закладів, які затверджуються Міністром освіти і науки України.

Мінімальні вимоги до знань, умінь, навичок та предметних компетентностей випускників профільних навчальних закладів, необхідних для початку навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодший спеціаліст (молодший бакалавр), бакалавр відповідають затвердженим програмам профільної підготовки «Декоративно-прикладне мистецтво», «Основи дизайну», «Художньо-проектна творчість» для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Якість засвоєння випускниками навчального теоретичного матеріалу за зазначеними програмами і рівень їх практичної підготовки визначається в процесі процедур конкурсного відбору (іспити, співбесіди, конкурс документів про освіту) згідно з правилами прийому.

Психологічні властивості та якості абітурієнта не повинні бути протипоказані для професійної діяльності, яка обирається. Див. медичні протипоказання в кваліфікаційних вимогах до обраних кваліфікацій. Дод. _ - _ . Абітурієнт повинен мати активну життєву позицію і дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки. Майбутні майстри декоративно-прикладного мистецтва та дизайнери можуть працювати в усіх сферах народного господарства, зокрема, в художньо-промисловому та індустріальному виробництві, у соціально-культурній сфері, в інформаційній діяльності.

Підготовлений у ПТУ та ВНЗ фахівець може залучатись до таких видів художньо-проектної діяльності.

1. Розроблення дизайнерських проектів екстер'єрів та інтер'єрів архітектурних споруд: художнє проектування оздоблення інтер'єрів та зовнішніх деталей споруд, малих архітектурних форм.

2. Художньо-проектне моделювання: моделювання та макетування меблів, речей внутрішнього оздоблення та інших сучасних товарів, речей особистого користування, побутових товарів, діяльність з дизайнерського оздоблення виставкових стендів.

3. Створення та розміщення реклами: оформлення вітрин, виставкових залів.

4. Художньо-графічні послуги, пов'язані з поліграфічним виробництвом: графічне оброблення поліграфічної продукції.

Таблиця _

Години з дизайну середовища (екстер'єрів, інтер'єрів та обладнання)

№ з/п	Назва дисципліни	К-ть годин	Питома вага, %
1	Живопис		
2	Рисунок		
3	Конструювання обладнання інтер'єрів		
4	Комплексне проектування		
5	Ергономіка		
6	Проектування обладнання		
7	Композиція		
8	Основи маркетингу		
9	Патентознавство		
	Всього		100,0%

Таблиця _

Години з «графічного дизайну»

№ з/п	Назва дисципліни	К-ть годин	Питома вага, %
1	Проектування візуальних комунікацій: проектування рекламної графіки, проектування і моделювання упаковки		
2	Живопис		
3	Рисунок		
4	Комп'ютерні технології		
5	Композиція		
6	Технологія поліграфічного виробництва		
7	Основи маркетингу		
8	Патентознавство		
	Всього		100,0%

Майбутні майстри декоративно-прикладного мистецтва та дизайнери здатні виконувати наступну професійну роботу:

- майстер виробничих дільниць (підрозділу) на художньому виробництві та в промисловості;
- художник-графік телебачення;
- художник-конструктор (дизайнер);

- художник-мультиплікатор;
- художник-модельєр;
- колорист (художник);
- художник з освітленню;
- художник-декоратор телебачення;
- художник-оформлювач.

У відповідності до посад, що може займати випускник ПТУ та ВНЗ, він придатний до виконання виробничих функцій, здійснення певних типів діяльності та типових для даної функції задач діяльності. Кожній задачі відповідає система вмінь та компетентностей щодо вирішення цієї типової задачі діяльності.

3.5. Виробничі функції, типові художньо-проектні завдання діяльності, вміння та компетентності щодо вирішення художніх та дизайнерських типових задач виробничої діяльності.

Виробничі функції:

- I. Проектна.
- II. Макетування.
- III. Дизайн – патентування.
- IV. Організаційна.
- V. Навчальна.
- VI. Нормативно-контрольна.

Типові художньо-проектні завдання діяльності, вміння та компетентності щодо вирішення художніх та дизайнерських типових задач виробничої діяльності.

1. Аналіз передпроектної ситуації:

1. На основі розгляду соціальних, економічних та культурологічних аспектів функціонування об'єкту - прототипу актуалізувати та обґрунтовувати соціально-економічну потребу щодо розробки дизайн-об'єкту.
2. Виявляти та обґрунтовувати групи споживачів дизайн-об'єкту з урахуванням розуміння, що ці дизайн-об'єкти розглядаються в контексті конкретних типів способу життя.
3. Класифікація штучного комплексного чи системного об'єкту по ознаках, які суттєві з точки зору постановки проектної задачі.
4. На основі розгляду складових алгоритму діяльності в системі "людина - об'єкт - середовище" здійснювати функціональний аналіз відносно дизайн - об'єкту (соціальні та технічні функції) з орієнтацією на переосмислення функціональних процесів та ефектів, виявлення соціально значущих функцій та властивостей.
5. На основі всебічного врахування людського фактора здійснювати ергономічний аналіз щодо ергономічної обумовленості дизайн - об'єкту у відповідності з проектними задачами, які передбачаються.
6. Здійснювати морфологічний аналіз дизайн-об'єкту з урахуванням відповідності морфології (тобто матеріальної структури об'єкту) його функції, а також передбачуваних проектних задач.
7. На основі розуміння, що технологічна форма як категорія дизайн-проекування, забезпечується рішенням задачі втілення морфологічного образу об'єкту в матеріалі та процесах промислового виготовлення, здійснювати конструктивно-технологічний аналіз дизайн-об'єкту.
8. Використовуючи знання загальних гармонізуючих функцій засобів композиції з урахуванням розуміння ідеалу дизайнера як бажання задати людську міру об'єкту в сучасній індустріальній культурі, здійснювати композиційно-пластичний та кольорово-графічний аналіз дизайн - об'єкту.
9. На основі осмислення всіх видів аналізу сформулювати загальні риси майбутнього проектного образу об'єкту дизайну як художньої моделі, що вже формується в уяві дизайнера і моделює свідомість споживача, усвідомлення виробництва, економіки, ринку та культури.

2. Формулювання проблем:

1. Сформулювати в загальному вигляді основну проблему як наявність суперечностей між конкретними соціально-культурними та технічними функціями існуючого об'єкту (як прототипу) та новими потребами в сучасних умовах, що вже формуються у творчій уяві дизайнера і мають бути притаманні створюваному дизайн-об'єкту.
2. Сформулювати модель споживача майбутнього дизайн-об'єкту і

<p>І. П Р О Е</p>	<p>спрогнозувати перспективні групи споживачів у контексті можливого подальшого удосконалення такого об'єму. 3. Сформулювати робочі проблеми, які мають місце і які необхідно вирішити для реалізації головної проблеми у зв'язку з проектуванням дизайн-об'єкту.</p>
<p>К Т Н А</p>	<p>3. Формулювання вимог та побудова дизайн-концепції: 1. На основі аналізу передпроектної ситуації та визначених проблем виробляти та обґрунтовувати вимоги до дизайн - об'єкту, що проектується, а саме: функціональні, ергономічні, екологічні, морфологічні, конструктивно-технологічні, естетичні та інші вимоги та ознаки, що створюють достатнє уявлення про художньо-проектний образ дизайн-об'єкту. 2. Використовуючи вже сформований вище до певної міри цілеспрямований теоретичний образ, спираючись на знання тенденцій розвитку матеріальних і духовних потреб суспільства, розвитку його культури, основ виробництва, економіки, попиту та споживання, розкривати в процесі мислеутворення зміст і художньо-проектний теоретичний образ дизайн-об'єкту. 3. Сформулювати проектну дизайн-концепцію і художню модель за рахунок вербального та графічного відображення семантичної та функціональної структур моделі дизайн-об'єкту на основі сукупного уявлення його проектного образу та обґрунтування окремих аспектів дизайн-концепції, а саме: естетичного, морфологічного, функціонального, конструктивного, технологічного, економічного, екологічного, ергономічного та організаційного аспектів.</p>
	<p>4. Вибір та обґрунтування пропозицій щодо асортиментного ряду дизайн-об'єкту: 1. Використовуючи результати аналізу, існуючі нормативні та інші інформаційні матеріали щодо прототипу, аналогів, орієнтуючись на потенційних споживачів та перспективний окреслений комплекс функцій, за допомогою креслень, схем, малюнків, текстових пояснень пропонувати та аргументувати оптимальний типаж основних функціональних груп чи базових моделей дизайн-об'єкту. 2. На основі оптимізації функціональних груп, використовуючи базові моделі та системний розгляд всього циклу функціонування дизайн-об'єкту, спираючись на змістовну уяву про вже сформований художньо-проектний образ, пропонувати та візуалізувати на графічній та текстовій основі перспективний асортиментний ряд дизайн-об'єкту та його складові, що підлягають дизайн-розробці. 3. На основі всебічного уявлення про зміст художньо-проектного образу та запропонованого асортиментного ряду дизайн-об'єкту, використовуючи відповідні нормативні матеріали, з урахуванням потенційних реальних замовників розробляти технічні завдання щодо базових моделей функціональних груп, окремих моделей, функціональних зон, фірмового стилю і таке інше, в якому визначені</p>

призначення дизайн-об'єкту, технічні, економічні характеристики, вимоги з дизайну та ергономіки, необхідні стадії (етапи) розробки, споживчі та інші вимоги.

5. Розробка дизайн - пропозицій:

1. Використовуючи результати передпроектного аналізу, розуміння суті художньо-проектного образу дизайн-об'єкту, обґрунтоване уявлення щодо типу основних функціональних груп чи базових моделей дизайн-об'єкту; його перспективного асортиментного ряду, а також потенційних споживачів, за допомогою проектно-графічного та об'ємного моделювання, компоновочних креслень морфології та текстової аргументації, розробляти дизайн-пропозиції щодо варіантів організації морфології у відповідності з функціями, загальні композиційно-пластичні підходи, принципи кольорографічного рішення, бачення асортиментного ряду чи системи складових дизайн-об'єкту.

2. Використовуючи проектно - графічне та об'ємне моделювання, забезпечувати: аргументацію дизайн - проектної ідеї, наочність проектних перетворень, відповідність графічної форми, змісту проектній концепції, системність та логічність дизайн - рішень, що пропонуються як наслідки послідовного розвитку проектного задуму; наступний діалог з фахівцями суміжних напрямків діяльності - ергономістів, архітекторів, художників, соціологів, технологів, конструкторів і таке інше, також необхідну візуальну комунікацію із замовником дизайн - розробки.

3. За допомогою нормативних документів із урахуванням авторських уподобань та професійного бачення обґрунтовувати ієрархію варіантів запропонованих дизайн - пропозицій щодо дизайн - об'єкту, а саме: варіанту, що може бути реалізований на існуючому технологічному обладнанні; варіанту, що може бути реалізований найближчим часом при використанні частково оновленого технологічного обладнання; перспективного варіанту, що потребує конструкторської розробки нових функцій та використання оновленого сучасного технологічного обладнання.

4. Використовуючи інформаційні матеріали, на основі порівняння запропонованих варіантів з відповідними аналогами об'єкту дизайн – проектування, визначати перспективи патентоспроможності його промислового зразку.

5. Визначати та обґрунтовувати стратегію, напрями подальшої дизайнерської розробки об'єктів на наступній стадії дизайн-проектування.

6. Розробка ескізного дизайн - проекту:

1. По результатах передпроектного аналізу та дизайн - пропозицій щодо варіантів об'єкту проектування, використовуючи засоби дизайн - проектування, проектно-графічного та об'ємного моделювання та інші нюанси окремих аспектів художньо-проектного образу, розробляти

ескізний дизайн-проект узгодженого варіанту (варіантів) об'єкту дизайн-проекування, що містить основні принципові дизайн-рішення, а також графічне та вербальне обґрунтування варіанту (варіантів) об'єкту і реалізується в таких методично обумовлених категоріях дизайн-проекту як "образ", "функція", "морфологія", "технологія".

2. На основі вже розроблених дизайн-ергономічних характеристик узгодженого варіанту об'єкту дизайн-проекування поглиблено розглядати та обґрунтовувати обумовлений комплекс функцій, звертаючи увагу на його реалізацію в певній морфології, яка обумовлена відповідним конструктивно-технологічним рішенням, візуальними характеристиками образу об'єкту, що нашли своє відображення на стадії дизайн-пропозицій.

3. На основі результатів стадії дизайн-пропозицій поглиблено проробити морфологію об'єкту дизайн-проекування у зв'язку з такими категоріями, як "образ", "функція" і "технологія".

4. На основі подальшої проробки художньо-проектного образу узгодженого варіанту, використовуючи інформацію про технологію, нормативну документацію та ін., розробляти та обґрунтовувати уточнену технологічну модель об'єкту, яка реалізується з необхідною вірогідністю та повнотою проектного задуму.

5. На основі подальшого осмислення художньо-проектного образу перспективного варіанту об'єкту, його композиційно-пластичної та кольорово-графічної розробки, обґрунтовувати та здійснювати проект його морфологічної та технологічної форми з орієнтацією на нові та більш якісні функції об'єкту дизайн-проекування. Використовуючи нормативну документацію та враховуючи потреби споживача, функціональну спрямованість, соціально-культурологічні аспекти, обґрунтовувати та розробляти декоративно-захисне покриття варіантів об'єкту дизайн-проекування.

6. На основі образної розробки узгодженого варіанту дизайн-об'єкту, використовуючи засоби композиційного формоутворення, проектно-графічного моделювання та ін., проробляти композиційно-пластичне та кольоро-графічне рішення художнього образу об'єкту.

7. На основі всебічної розробки об'єкту дизайн-проекування, використовуючи нормативну документацію та відповідні засоби композиційного формоутворення, проектно-графічного моделювання, пошукового макетування обґрунтовувати та візуалізувати ескізні дизайн-рішення об'єкту.

7. Розробка технічного дизайн - проекту:

На основі узгодженого на стадії ескізного дизайн-проекту варіанту об'єкту дизайн-проекування, використовуючи засоби проектно-графічного моделювання, нормативної документації, пакетування та ін., розробляти та обґрунтовувати в кінцевому вигляді рішення дизайн-проекту, яке зумовлює його внутрішню завершеність, гармонійність, і в образі якого розкрита ідейно-тематична основа проектного задуму,

соціально-культурний зміст та змодельовані різноманітні моделі кінцевого, а також можливо перспективного, варіанту морфологічної та технологічної форми, композиційно-пластичного рішення об'єкту; кольорово-графічного та фактурного рішення об'єкту; ергономічного рішення об'єкту; варіанти декоративно-захисних покриттів об'єкту; текстовий виклад та обґрунтування змісту дизайнерських рішень технічного дизайн-проекту.

8. Розробка інформаційних зображень текстів (графічне проектування):

1. На основі осмислення змістовних аспектів функціонування об'єкту-носія, наявності необхідної інформації, використовуючи засоби проектно-графічного моделювання алфавітів: шрифтових, знакових та кольорових, розробляти, обґрунтовувати варіанти кольоро-графічних рішень для ряду об'єктів-носіїв із урахуванням ієрархії смислових акцентів, обґрунтованих пріоритетів у конкретній моделі кольорографічної мови.

2. Враховуючи особливості вже обґрунтованого кольоро-графічного рішення та специфіку об'єкту-носія, розробляти при необхідності новий малюнок шрифтового (літерно-цифрового) алфавіту чи використовувати вже існуючий зразок шрифтової гарнітури, яка може бути модифікована.

3. Виходячи з конкретної задачі, яку вирішує графічний дизайн, на основі використання знакового алфавіту, існуючих систем символів, розробляти системи піктограм для конкретних умов.

4. Враховуючи характер діяльності підприємства, фірми, установи, розуміння необхідності забезпечення індивідуальності зображення, зрозумілості графічної мови та ін., розробляти товарний знак чи емблему, логотип. Виходячи з узгоджених у процесі графічної розробки товарного знаку чи емблеми, логотипу шрифту та ін., розробляти інші складові фірмового стилю системи документації конкретного підприємства, фірми чи постанови. Використовуючи алфавіт зображень, необхідну інформацію щодо об'єкту-носія, результати розробки кольорового та знакового алфавіту, розробляти виразні, композиційно завершені кольорові зображення як складові візуального повідомлення кольоро-графічного тексту.

5. Використовуючи кольоровий алфавіт, нормативні документи, розробляти кольорову гаму та відповідні сполучення кольорів у рішенні фірмового стилю та інших задач графічного дизайну відносно конкретних об'єктів-носіїв із урахуванням розробки інших складових кольоро-графічного тексту.

6. Готувати заявочні матеріали для подання на реєстрацію авторських розробок графічного дизайну.

II МАКЕТУВАННЯ	<p>1. Пошукове макетування: Використовуючи відповідні матеріали та інструменти малюнки креслення, на основі попереднього уявлення про художньо-проектний образ дизайн-об'єкту, тобто сприйняття макетування як форми проектно-дослідного моделювання, провести пошукове макетування в масштабі та в натуральному розмірі у м'яких та твердих матеріалах за можливими наступними етапами:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пошук формально-пластичного рішення; • пошук композиційно-пластичних рішень окремих фрагментів чи узагальнена проробка об'ємно-просторового рішення дизайн-об'єкту; • виконання варіантів пошукових макетів із використанням матеріалів та кольоро-графічних рішень, які імітують промислові матеріали та декоративно-захисні покриття.
	<p>2. Ескізне макетування: Використовуючи результати пошукового макетування, відповідні інструменти, обладнання та матеріали, із урахуванням конкретної задачі — систематизація поверхні складної форми: перевірка технологічності виробу, що має складні гнуті формоутворюючі поверхні, визначення геометрії руху, особливостей переміщення елементів виробу, що трансформується, провести ескізне макетування, яке реалізується у вигляді послідовних дій, від макету до креслень та навпаки, що дозволяють поступово максимально наблизити дизайн-задум до майбутнього промислового виробу.</p>
	<p>3. Виконання демонстраційних макетів: Враховуючи результати попередніх етапів макетування, на основі поглибленої дизайн - розробки художнього образу дизайн - об'єкту, орієнтуючись на необхідність мати найбільш повне уявлення про зовнішній вигляд виробу та основних його властивостей, сформованих у процесі дизайн-проектування, використовуючи відповідні матеріали та обладнання, кореговані креслення, спираючись на характерні ознаки доводочного макету, забезпечувати авторське супроводження виконання макету в масштабі чи в натуральному розмірі у твердому матеріалі з імітованим кольоро-фактурним покриттям та графічними елементами.</p>

<p>1. Визначення наявності дизайнерського рішення: Враховуючи, що промисловим зразком може бути: визнане проектне дизайнерське рішення на основі аналізу композиційно - пластичних кольоро-графічних характеристик виробу, його гармонійної обумовленості, відповідності морфології функціональному призначенню; характер графічного рішення з використанням сучасних технологій та матеріалів, констатувати ці ознаки зовнішнього вигляду об'єкту як сукупність суттєвих ознак для формування конкретного завершеного зорового образу виробу, тобто визнавати це рішення як дизайнерське проектне рішення.</p>
--

2. Визначення новизни дизайн - проектного рішення:

На основі порівняльного дизайн-ергономічного аналізу прототипу та аналогів із використання патентно-інформаційних документів, патентів на промисловий зразок, періодичних видань у галузі дизайну, каталогів та проектів на виробу аналогічного призначення, визначати наявність суттєвих дизайн-ергономічних ознак виробу (об'єкту), в порівнянні з аналогами та прототипами, що визначає наявність новизни дизайнерського проектного рішення.

3. Формулювання та обґрунтування відповідності дизайн-проектного рішення сучасним вимогам дизайну та ергономіки:

На основі осмислення художньо-проектного образу виробу як результату його дизайнерського проектного рішення по кресленнях, фотографіях, малюнках і текстовому матеріалу сформулювати та обґрунтувати дизайн-ергономічні ознаки виробу, що створюють цілісний гармонійний образ і визначають його відповідність сучасним вимогам формоутворення, композиційно-пластичному та кольорографічному рішенню, ергономіці, а саме:

- художню та інформаційну виразність;
- пластичне та кольоро-графічне рішення;
- доцільність морфологічного рішення відносно функціональної направленості виробу;
- відповідність декоративно-захисних покриттів характеру морфологічного рішення та функції виробу;
- відповідність вимогам ергономіки та безпеки.

4. Обґрунтування виготовлення промисловим способом:

Виходячи з розуміння, що промисловим зразком визначається дизайнерське рішення виробу, яке можливо виготовити промисловим способом, обґрунтовувати можливість виконання виробу у вигляді промислового зразку промисловим способом з використанням існуючого промислового обладнання та сучасних технологій.

5. Обґрунтування позитивного ефекту:

Виходячи з сумарного впливу усіх складових: поняття "промисловий зразок", а саме: новизни дизайн-проектного рішення, естетичної досконалості виробу у відповідності з вимогами дизайну та ергономіки, можливості виготовлення його у промислових умовах; враховуючи перспективи розширення асортименту аналогічної продукції як варіантного рішення на базовій морфологічній основі, функціональні переваги нової дизайн-розробки, зниження виробничих витрат, обґрунтовувати та викладати у текстовій формі позитивний ефект, котрий може бути одержаний при використанні промислового зразку (підвищення комфорту, покращення техніки безпеки, умов праці обслуговування, експлуатації виробу та ін.).

6. Оформлення опису промислового зразка:

На основі нормативних документів, інформаційних матеріалів визначення новизни дизайн-проектного рішення, відповідності дизайн-

**І
І
І.
Д
И
З
А
Й
Н
-
П
А
Т
Е
Н
Т
У
В
А
Н
Н
Я**

розробки сучасним вимогам дизайну та ергономіки, обґрунтування можливості виготовлення дизайн-розробки у промислових умовах, викладати у відповідній послідовності у вигляді опису промислового зразку з акцентом щодо його естетичних характеристик і ергономічної обумовленості.

IV О Р Г А Н І З А Ц І Й Н А	<p>1. Керівництво загальними питаннями організації дизайн-діяльності:</p> <p>1. Розробити та впровадити заходи з демонстрації ТЕ, пропаганди зразків результатів дизайнерської діяльності як дизайн-розробок сучасних промислових зразків, дизайн-пропозицій з рішенням загальнодержавних, галузевих проблем із використанням методів дизайну та ергономіки (організація виставкових експозицій, комплексів).</p> <p>2. Ініціювати та організовувати розробку заходів із проблем підвищення якості життя, врахування людського фактора на основі методології дизайну та ергономіки.</p> <p>3. Забезпечувати розробку рекламних повідомлень заходів, інших форм дизайнерської інформації та організовувати рекламні кампанії щодо пропаганди дизайн-діяльності. Приймати оперативні рішення з координації функціонування структурних складових, що реалізують дизайн-процес. Впроваджувати заходи щодо охорони праці дизайнерів та безпечних умов експлуатації дизайнерського устаткування: проводити інструктаж; оформляти журнал проведення інструктажів з питань техніки безпеки на робочих місцях; фіксувати, розглядати та оформляти відповідно до норм трудового законодавства випадки порушення правил безпеки на виробництві; сприяти створенню безпечних умов праці і контролювати виконання вимог техніки безпеки на робочих місцях.</p> <p>4. Контролювати якість робіт, самостійно здійснювати оперативний контроль за ходом виконання дизайнерських робіт.</p> <p>5. Забезпечувати проведення загального контролю за господарсько-економічною діяльністю.</p>
V. Ш К Л А П	<p>1. Організація професійного навчання: На основі конкретного контингенту слухачів, потреб суспільства, характеру та кількості спеціального обладнання визначати засоби та методи викладання.</p> <p>2. Інформаційне забезпечення професійного навчання: Використовуючи інформаційні матеріали, рівень та напрями навчального процесу, розробляти та реалізовувати його методичне забезпечення (у т.ч. оформлення навчальних приміщень, кабінетів).</p> <p>3. Забезпечення заходами та створення умов проведення виробничої практики студентів: Виходячи зі специфіки виробничої практики студентів із урахуванням фахової діяльності організації, де здійснюється практика, розробляти вимоги до забезпечення ефективної практики.</p>

VI. ЦІКАВІ ФАКТИ	<p>1. Забезпечення контролю та оцінки врахування вимог з дизайну та ергономіки:</p> <p>1. Здійснювати дизайн-ергономічний контроль рівня виробів промислового комплексу, конкурентоспроможності життєдіяльності людини у всіх галузях народного господарства.</p> <p>2. Впроваджувати методичні матеріали з урахуванням використання методів дизайну людського фактора в науково-технічній та промисловій діяльності.</p>
-----------------------------------	--

Загальні вимоги до властивостей та якостей майбутнього майстра декоративно-прикладного мистецтва або дизайнера, випускника вищого навчального закладу, як соціальної особистості, подаються у вигляді переліку здатностей вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності та системи вмінь, що є відображенням наявності цих здатностей.

Вищі навчальні заклади повинні формують випускників як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності, через вироблення умінь.

3.6. Здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності, уміння, що є відображенням цих здатностей.

1. Засвоєння і реалізація наукових і культурних досягнень світової цивілізації з уважним відношенням до різних культур, релігій, прав народів і людини, ідеї збереження миру:

Користуватися першовитоками наукових і культурних досягнень світової цивілізації.

2. Критична оцінка і прогнозування політичних, економічних, культурних та інших подій та явищ на підставі відповідного обсягу знань:

Аналізувати, критично оцінювати і прогнозувати політичні, економічні та культурні й інші події та явища сучасного суспільства.

3. Володіння державною та, якнаймени, однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування:

Спілкуватися державною мовою та опрацьовувати документи.

Спілкуватися на побутовому рівні хоча б однією іноземною мовою.

4. Засвоєння нових знань, прогресивних технологій та різноманітних інновацій:

Засвоювати нові знання, прогресивні технології та різноманітні інновації.

5. Розуміння зовнішньої та внутрішньої політики держави, її історії і специфіки розвитку:

Захищати інтереси держави й українського суспільства.

6. Розуміння та виконання норм законодавства і захист своїх прав:

Захищати свої громадянські права та і інтереси, спираючись на Конституцію України, Правовий Кодекс України і закони.

7. Ефективна комунікаційна взаємодія, в тому числі засобами інформаційних технологій:

Ефективно взаємодіяти на професійному та соціальному рівні з використанням інформаційних технологій.

8. Розуміння суті економічних відносин:

Враховувати у процесі комунікацій економічні відносини.

9. Володіння сучасною методологією обґрунтування рішень і вибору стратегій діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей, особистісних, суспільних, державних та виробничих інтересів:

Володіти сучасною методологією обґрунтування рішень і вибору стратегії діяльності на базі соціальних та виробничих інтересів.

10. Дотримання загальноприйнятих норм поведінки і моралі в міжособистісних відносинах та суспільстві:

Користуватися загальноприйнятими нормами поведінки і моралі в міжособистісних відносинах та суспільстві.

11. Створення соціально - економічних відносин між членами трудового колективу на правовій основі та демократичних принципах:

Створювати соціально - економічні відносини між членами трудового колективу на правовій основі і демократичних принципах.

12. Адаптація діяльності організації до вимог та умов споживача:

Оцінювати й аналізувати вимоги й умови споживача.

13. Ведення і пропаганда здорового способу життя, володіння навичками фізичного самовдосконалення:

Організувати здоровий засіб життя, фізичне самовдосконалення, підтримку і захист власного здоров'я.

РОЗДІЛ 4.

Методичні рекомендації для проведення занять з технології у 10-11 класах

- 4.1. *Основи педагогічної технології розвивального навчання в освітній галузі «Технології»*
- 4.2. *Методичні рекомендації для підготовки уроків (занять) з технології у 10-11 класах за педагогічною технологією розвивального навчання.*
- 4.3. *Підготовка до уроків (занять) за видами методичної діяльності вчителя.*
- 4.4. *Методичні поради для розробки уроку (заняття) з технології у 10-11 класах*
- 4.5. *Структури основних типів уроків (занять)*
- 4.6. *Зразки структури оформлення план-конспекту уроку (заняття).*
- 4.7. *Підготовка вчителя технології за різними типами уроків (занять) з технології у 10-11 класах*
- 4.8. *Відмінності та особливості професійного і навчального проектування.*
- 4.9. *Структура навчального проекту для 10-11 класів.*
- 4.10. *Зразки план-конспекту з технології, 10-11 класи*
- 4.11. *Підготовка для державної підсумкової атестації з технологій. Спеціалізація: «Художньо-проектна творчість»*

4.1. Основи педагогічної технології розвивального навчання в освітній галузі «Технології». Педагогічна технологія розвивального навчання в освітній галузі «Технології», базується на психолого-педагогічному виявленні та застосуванні індивідуальної обдарованості учнів загальноосвітньої школи, буде продемонстрована нами у формі уроку (заняття), як один із основних методів організації навчально-пізнавальної діяльності під час вивчення учнями у 10-11 класах. Урок (заняття), як планомірна, чітко визначена за часом та місцем послідовність проходження етапів навчального процесу, забезпечує його якість та ефективність, оптимальний розвиток кожного учня. Поняття «навчально-виховний процес» охоплює взаємодію учителя і учня.

Успіхи в навчанні та вихованні учнів значною мірою залежать від учителя, його здатності творчо розв'язувати психолого-педагогічні та дидактичні завдання з допомогою сучасних інноваційних методів навчання. Розвиток майстерності вчителя відбувається не завдяки збільшенню кількості методичних посібників і активному застосуванню ним готових розробок уроків (занять) – репродуктивний рівень, а завдяки творчому розвитку сучасної теорії навчання (дидактики) у технологічній освіті зі підвищення психолого-педагогічної підготовки педагога – творчий рівень. Технологія розвивального навчання розв'язує одну із важливих проблем сучасної дидактики технологічної освіти – вдосконалення та пошук нових форм і методів технології у 10-11 класах. Педагогічна технологія охоплює

комплексно основні функції навчально-виховного процесу: освітню, розвиваючу, виховну.

Навчальні завдання уроку, заняття:

- забезпечити засвоєння (повторення, закріплення, застосування) термінів, понять, теоретичного матеріалу трудового навчання, технології;
- сформувати уміння переводити знання в пізнавальну або практичну дію – навчально-пізнавальні уміння, навички, компетентності;
- сформувати компетентності з художньо-проектної та проектно-технологічної діяльності, художньо-технічної творчості.

Розвиваючі завдання уроку (заняття) передбачають розвиток навчально-пізнавальних інтересів і мотивів, здібностей учнів, з врахуванням індивідуальних особливостей учнів за:

- основними типами сприймання інформації: конкретний, кінестетичний, тактильний («діячі»); абстрактний, аудіальний («слухачі»); емоційний, візуальний («глядачі»);
- схильністю до одного із видів праці із-за бажання сприймати і передавати інформацію способом: конкретно-дійовим – у технічних, фізичних видах праці; мисленнево-абстрактним – у розумовій, науковій діяльності; емоційно-чуттєво – у художніх видах діяльності;
- домінуючим типом мислення в учнів: наочно-дійовим; понятійним; образним;
- наданням переваги учнями компоненту мисленнєвій діяльності: предметно-практичному; вербально-понятійному; наочно-образному;
- сенсibiliзуючим впливом творчої навчально-пізнавальної діяльності учнів в процесі чуттєвого пізнання, як необхідної умови будь-якого вміння, на: смак, кінестетику; слух; зір;
- пошуком для художньо-технічного конструювання, моделювання характерних для індивідуального типу учня образів: тактильних, рухомих; фантазій, вербальних проектів майбутнього; зорових образів;
- улюбленим видом проектування: художнім, технічним, науково-пізнавальним;
- особистісно-привабливим методом проектування: словесним, графічним, предметно-пластичним;
- надання переваг одній із сфер життєдіяльності для майбутньої професійної діяльності: «людина-природа», «людина-техніка»; «людина-знаки інформації»; «людина-людина»; «людина-художні образи»;
- особистим вибором типу професій та професійної діяльності, у відповідності до улюбленої сфери життєдіяльності: реалістичний тип професій; інтелектуальний, конвенціональний тип професій; соціальний, художній тип професій.

Розвиваючі цілі навчання, які вчитель трудового навчання (технології) допоможе реалізувати учням під час проведення уроків (занять):

1. Сформувати компетентності аналізувати та порівнювати.
2. Удосконалити, поглибити вміння аналізувати, синтезувати,

узагальнювати, створювати образи предметів явищ та передавати їх вербальними, зображувати – художньо-графічними (художня графіка) та технічно-графічними (технічна графіка), втілювати в матеріалі – предметно-пластичними засобами.

3. Сформувати компетентності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

4. Сформувати компетентності класифікувати, систематизувати.

5. Сформувати компетентності планувати, передбачати, прогнозувати.

6. Розвивати системність мислення.

7. Розвивати уяву, спостережливість.

8. Розвивати пам'ять як дієвий засіб дизайнера, конструктора, технолога, майстра (мимовільну, довільну, образну, смислову).

9. Сформувати компетентності виділяти головне у вербальній інформації – прочитаному, почутому; у візуальній інформації – графічній, предметно-пластичній, побаченому; скласти план прочитаного, передати враження про побачене із зазначенням акцентів.

10. Сформувати культуру навчальної розумової, дизайнерської, конструкторської, технологічної, виконавської діяльності.

Виховні завдання уроку (заняття) за технологією розвивального навчання сприяють:

- формуванню основних світоглядних ідей учнів, вивченню життя та творчості видатних дослідників, дизайнерів, винахідників, інженерів;
- профінформації, профорієнтації учнів;
- вихованню людяності, активної позиції в навчанні та житті, формуванню гігієнічних навичок тощо.

4.2. Методичні рекомендації для підготовки уроків (занять) з технології у 10-11 класах за педагогічною технологією розвивального навчання.

ПАМ'ЯТКА

1. Урок (заняття) спрямовані на високі кінцеві результати, на підвищення якості й ефективності навчання, на всебічний розвиток особистості учня середньої школи.

2. Інноваційна педагогічна технологія розвивального навчання передбачає комфортність вчителя й учнів у системі їхньої взаємодії, яка будується на основі співробітництва.

3. Переважання в процесі навчально-пізнавальної діяльності діалогічного стилю спілкування «учитель-учень», «учень-учитель»; «учень-учень».

4. Побудова уроку (заняття) на основі врахування в компонентах педагогічних умов (змісті, методиці, організаційних формах, предметно-розвивальному середовищі): програмних вимог, можливостей та творчого потенціалу вчителя, учнів.

5. Чіткість дидактичної схеми типу уроку (заняття): засвоєння нових знань, формування умінь і навичок; застосування знань, умінь і навичок;

узагальнення та систематизація знань умінь та навичок; перевірка знань, умінь і навичок; комбінований.

6. Комплексне вирішення завдань навчання, розвитку, виховання.

7. Підвищення ефективності, продуктивності уроку (заняття) завдяки раціональній структурі, яка відповідає дидактичному призначенню.

8. Застосування на уроці (занятті) різноманітних форм, методів, засобів навчання, методик, сучасного предметно-розвивального середовища.

9. Застосування вітчизняних, зарубіжних інноваційних технологій навчання, власних авторських педагогічних технологій викладання.

10. Використання активних організаційних форм проведення уроку (заняття).

11. Організація та використання особистісно-зорієнтованого предметно-розвивального середовища.

12. Забезпечення міжпредметних зв'язків: на рівні вербальної та візуальної інформації; на рівні тактильної кінестетичної інформації, в процесі виконання міжпредметних особистісно-зорієнтованих творчих проектів.

13. Здійснення диференціації та індивідуалізації навчальної діяльності учнів.

14. Педагогічне керівництво навчально-пізнавальною діяльністю учнів.

15. Створення належних матеріальних, морально-психологічних, гігієнічних, естетичних умов для особисто-зорієнтованої навчально-пізнавальної діяльності учнів.

16. Урок (заняття) проводиться за затвердженим календарно-тематичним планом.

17. Розвивати художньо-образне мислення, активність учнів, навчати їх різним прийомам творчого та критичного мислення.

18. Забезпечувати міцне засвоєння основного, функціонального та особистісно привабливого матеріалу на уроці (занятті).

19. Навчати учнів поповнювати свої знання самостійно, за інноваційним методом, з фіксацією результатів у портфоліо, як технології збору і аналізу інформації.

20. Формувати науково-технічний світогляд, необхідність і вміння діяти у відповідності з ним.

21. Розвивати в учнів: спостережливість, ініціативу, потребу в творчій діяльності, вміння діяти в нестандартних умовах.

22. Формувати в учнів інтелектуальні риси людини сучасного суспільства, з орієнтацією на міжнародну інтеграцію.

23. Знайомити учнів із сучасними і новітніми досягненнями у сфері мистецтва, техніки, сучасних і новітніх проектних та промислових технологій.

24. Гармонійно поєднувати і правильно використовувати різні методи навчання, використовувати сучасні технічні засоби, розвиваючий дидактичний матеріал на паперових та електронних носіях.

25. Поєднувати індивідуальне навчання з формами колективної роботи.

4.3. Підготовка до уроків (занять) за видами методичної діяльності вчителя. Етапи підготовки уроків (занять) за видами методичної діяльності вчителя технології у 10-11 класах подаємо у табл. 1.

Таблиця 1

Поетапна підготовка вчителя до уроків (занять) за видами діяльності вчителя

Основною формою документування підготовки вчителя до уроку, заняття є план-конспект уроку (заняття). *Поурочний план-конспект* передбачає: дату проведення уроку; клас; його порядковий номер за тематичним планом; тему, тип уроку (заняття); мету уроку, заняття (навчальну, розвивальну, виховну); міжпредметні зв'язки; профінформацію; забезпечення уроку (заняття): наочні посібники (паперові, предметно-пластичні, електронні, мультимедійні); роздатковий матеріал; технічні, електронні засоби навчання; літературні джерела на паперових та електронних носіях – навчальні (основні), довідкові. Поурочний план-конспект розробляється за структурою уроку (заняття), відповідно до обраного вчителем типу (див. на стор. __) зі змістом діяльності вчителя та учнів, переліком методів та прийомів роботи на різних його етапах.

4.4. Методичні поради для розробки уроку (заняття) з технології у 10-11 класах.

Тема уроку, заняття. Переноситься із затвердженого календарно-тематичного плану.

Тип уроку, заняття. Визначається у відповідності до мети уроку (заняття).

Мета уроку (заняття). Метою є мисленнєве уявлення кінцевого результату навчально-пізнавальної діяльності учнів. Вона визначається загальною спрямованістю змісту уроку (заняття) на всебічне формування і розвиток особистості учня в процесі пізнавальної та предметно-перетворювальної діяльності учнів. Плануючи урок (заняття), вчитель повинен добре уявляти і чітко формулювати його мету, яку слід конкретизувати у завданнях. Чітке визначення і формулювання мети та завдань уроку концентрує увагу та зусилля вчителя на досягнення конкретних результатів з оволодіння знаннями, формуванням умінь, набуття навичок та компетентностей.

Повідомлення учням мети та завдань уроку, заняття створює ситуацію протиріччя між знанням і незнанням, стимулює їх навчально-пізнавальну діяльність і сприяє формуванню пізнавальних потреб, інтересів і мотивів.

Під час визначення та формулювання навчальних завдань слід зазначити ті наукові знання, спеціальні і навчально-пізнавальні уміння, навички, компетентності, якими повинен оволодіти учень на уроці (занятті).

Виходячи із змісту навчального матеріалу та організації його засвоєння учнями, плануються завдання уроку (заняття) з формування пізнавальних процесів (сприйняття, уваги, мислення, пам'яті, уяви), емоційної та вольової сфер особистості, рухової активності, творчих здібностей учнів. Завдання уроку (заняття) формуються виходячи із тих світоглядних, морально-естетичних, санітарно-гігієнічних ідей, які знаходяться в змісті навчального матеріалу уроку (заняття). Виховуючий характер має не тільки зміст навчального матеріалу, який вивчається на уроці (заняття), але і сам процес організації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Організована відповідним чином навчально-пізнавальна діяльність та предметно-

розвивальне середовище вимагає від учнів виконання певних вимог і правил, способів поведінки і діяльності, що сприяє формуванню у них позитивного відношення до навчання, однокласників і вчителя; вихованню таких якостей особистості як старанність, послідовність, уважність, акуратність, зібраність, наполегливість, організованість, ретельність, відповідальність та ін. Тому під час визначення виховних завдань необхідно продумати, як організувати навчально-виховну діяльність, щоб вона сприяла вихованню цих якостей.

Під час добору навчального змісту уроку (заняття) необхідно:

1) сформулювати питання, які актуалізують новий навчальний матеріал з раніше вивченим;

2) визначити основні уявлення і поняття, які повинен засвоїти учень на уроці (занятті);

3) визначити спеціальні і навчально-пізнавальні уміння, навички, компетентності, якими повинні оволодівати учні в процесі вивчення навчального матеріалу;

4) добирати завдання, які спрямовані на формування в учнів пізнавальних потреб, на оволодіння образно-візуальними, асоціативно-емоційними, інтуїтивними прийомами, способами здійснення навчальної діяльності, розвитку пізнавальних процесів;

5) увиразнювати світоглядні і морально-естетичні ідеї, які містяться у навчальному матеріалі та які необхідно донести до учнів.

4.5. Структури основних типів уроків (занять) з технології у 10-11 класах

Засвоєння нових знань, формування вмінь і навичок

1. Актуалізація опорних знань і практичного досвіду учнів (попередні вправи).
2. Мотивація навчальної діяльності учнів і повідомлення теми, мети і завдань уроку (заняття).
3. Вивчення нового матеріалу (початкові вправи).
4. Первинне засвоєння здобутих знань (пробні вправи).
5. Застосування учнями знань у дії, у стандартних умовах (тренувальні вправи).
6. Творче перенесення знань, навичок і вмінь у нові або змінені умови (творчі вправи).
7. Підсумок уроку (заняття) і повідомлення домашнього завдання.

Застосування знань, умінь і навичок

1. Актуалізація опорних знань і дій учнів, необхідних для творчого розв'язування поставлених завдань.
2. Аналіз завдання, розкриття способів розв'язання творчих його елементів.
3. Підготовка необхідного обладнання.
4. Самостійне виконання практичної частини роботи.
5. Узагальнення і систематизація знань, вмінь, навичок здобутих учнями на уроці, занятті.
6. Контроль учителя, самоконтроль і взаємоконтроль учнів у процесі

виконання завдань.

7. Підсумки уроку (заняття).

8. Повідомлення домашнього завдання

Узагальнення та систематизація знань, умінь і навичок

1. Мотивація навчальної діяльності учнів.

2. Повідомлення теми, мети завдань і плану уроку (заняття).

3. Узагальнення окремих елементів навчальної проектної та технологічної діяльності.

4. Узагальнення понять і засвоєння відповідної їм системи знань.

5. Засвоєння основних теоретичних положень та практичних порад для навчальної проектної та технологічної діяльності.

6. Підсумки уроку (заняття) повідомлення домашнього завдання.

Перевірка знань, умінь, навичок

1. Мотивація навчальної діяльності учнів і повідомлення теми та завдань уроку (заняття).

2. Перевірка засвоєння знання учнями фактичного матеріалу і вміння розкривати елементарні зовнішні зв'язки в предметах і явищах.

3. Перевірка знання учнями основних дизайнерських, технічних, технологічних понять. Вміння самостійно пояснювати їх сутність.

4. Перевірка глибини осмислення учнями знань і міри їх узагальнення.

5. Застосування учнями знань у стандартних умовах.

6. Застосування учнями знань у нестандартних умовах.

7. Перевірка безпосередньо з учнями, виконаних практичних робіт та оцінка їх.

8. Підсумки уроку (заняття).

9. Повідомлення домашнього завдання.

Комбінований урок

1 варіант

1. Актуалізація опорних знань, умінь, навичок (попередні або підготовчі вправи).

2. Мотивація навчальної діяльності учнів і повідомлення теми, мети та завдань уроку (заняття).

3. Вивчення нового матеріалу, його сприймання, усвідомлення і осмислення (початкові вправи).

4. Первинне застосування набутих знань (пробні вправи).

5. Формування умінь, навичок на запропонованому вчителем матеріалі в не змінених умовах (тренувальні вправи за зразком, інструкцією, завданням).

6. Формування узагальнених умінь на основі застосування знань і навичок у нестандартній ситуації (творчі вправи).

7. Самостійна робота на творче застосування знань, навичок і умінь.

8. Перевірка результатів виконаних завдань.

9. Підсумки уроку (заняття).

10. Домашнє завдання.

2 варіант

1. Перевірка виконання учнями домашнього завдання практичного

характеру.

2. Перевірка раніше засвоєних знань.
3. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів. Повідомлення теми, мети і завдань уроку (заняття).
4. Сприйняття і усвідомлення учнями нового навчального матеріалу.
5. Осмислення, узагальнення і систематизація знань.
6. Підсумки уроку (заняття).
7. Повідомлення домашнього завдання.

4.6. Зразки структури оформлення план-конспекту уроку (заняття).

Варіант 1.

Для занять з технологій у 10-11 класах (2 годинні заняття декілька раз на тиждень)

Дата проведення...клас.

Порядковий номер уроку (заняття) за календарно-тематичним планом.

Тема уроку (заняття):

Тип уроку (заняття): наприклад - засвоєння нових знань, формування вмінь і навичок

Мета:

Міжпредметні зв'язки:...

Профінформація:...

Забезпечення уроку(заняття)

- Наочні посібники:...
- Роздатковий матеріал:...
- Технічні засоби навчання:...
- Інструменти, пристосування, обладнання робочих місць:...
- Використані джерела на паперових та електронних носіях;

Основна література (навчальна, методична, довідкова)

Додаткова література (навчальна, методична, довідкова).

План і хід уроку, заняття

I. Організаційна частина

II. Повідомлення теми і мети уроку (заняття).

III. Актуалізація опорних знань і практичного досвіду учнів.

IV. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів.

V. Практична робота: (Назва)...

- Вступний інструктаж.
- Поточний інструктаж.

VI. Заключний інструктаж або підсумок уроку (заняття).

VII. Завдання для самостійного виконання (самостійної підготовки).

Домашнє завдання: індивідуальне, групове, диференційоване, творче, проблемне тощо .

Варіант 2.

Для занять з технологій у 10-11 класах (1 годинні заняття декілька раз на

тиждень)

«Затверджено»

« _____ » _____ 20__ року.

Дата проведення: _____

_____ клас

План-конспект уроку, заняття _____

Тема: порядковий номер за календарно-тематичним планом _____

Практична (лабораторно-практична) робота _____

Тип уроку, заняття: _____

Мета: _____

Міжпредметні зв'язки: _____

(назва предмету і теми)

Наочні посібники, інструменти та матеріали: _____

ХІД УРОКУ (ЗАНЯТТЯ)

I. Організація учнів: перевірка наявності учнів і готовності їх до уроку, заняття.

II. Повторення вивченого матеріалу (актуалізація опорних знань):

1. Фронтальне опитування (запитання до учнів):

а) _____

б) _____

2. Індивідуальне опитування (запитання):

а) _____

б) _____

3. Виставлення і мотивація оцінок.

III. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності:

Вивчення _____

(див. навчальну мету уроку, заняття)

_____ необхідне для _____

IV. Оголошення теми і мети уроку, заняття.

V. Вивчення нового матеріалу:

1. _____

(основний теоретичний матеріал уроку, заняття)

2. _____

3. _____

VI. Вступний інструктаж:

При вивченні проектно-технологічного процесу об'єкту виготовлення:

1. Призначення і характеристика об'єкту проектування та виготовлення _____

(назва)

2. Аналіз візуальної інформації або навчальної проектної та технологічної

документації:

а) ілюстративний матеріал або інструкційні картки для виконання проектних та технологічних операцій _____

б) проектні завдання, технічна документація, технологічні картки з виготовлення об'єктів в матеріалі _____

3. Демонстрування проектних та технологічних прийомів роботи.

4. Правила безпеки праці під час моделювання та макетування, процесу технології виготовлення.

5. Методи самоконтролю.

6. Завдання для практичної роботи: _____

При виконанні лабораторно-практичної роботи:

1. Характеристика робочого місця.

2. Правила поетапного виконання проектних та технологічних завдань.

3. Правила безпеки праці під час проектно-технологічних операцій, процесів.

4. Розподіл учнів на групи і видача проектно-технологічних завдань: _____

VII. Практична робота (назва практичної роботи):

1. Перевірка робочих місць з метою проведення фронтального і індивідуального інструктажів.

2. Контроль за організацією робочих місць та дотриманням учнями правил безпеки праці.

3. Узагальнення даних для проведення підсумків уроку (заняття).

VIII. Підведення підсумків уроку, заняття (заклучний інструктаж):

1. Аналіз характерних помилок, оцінка виконаної роботи кожного учня, загальна роботи творчої групи, класу.

2. Виставлення і мотивація оцінок.

3. Завдання додому: _____

IX. Прибирання робочих місць в кабінеті, майстерні:

1. Видача завдання черговим у кабінеті, майстерні.

2. Контроль за прибиранням робочих місць учнями класу.

Варіант 3.

Для занять з технологій у 10-11 класах (5 годинні заняття декілька раз на тиждень)

«Затверджено»

« _____ » _____ 20__ року.

ПЛАН

уроку (заняття) технології

Дата проведення: _____

Тема уроку, заняття: _____

об'єкт проектування та виготовлення _____

Тип уроку (заняття): _____

Мета:

Міжпредметні зв'язки: _____

Обладнання, матеріали, інструменти, наочні посібники: _____

ХІД УРОКУ, ЗАНЯТТЯ

I. Організація учнів:

- 1) перевірка наявності учнів
- 2) перевірка готовності учнів до уроку (заняття).

II. Вступний інструктаж:

- 1) оголошення теми і навчальної мети уроку (заняття);
- 2) повторення вивченого матеріалу і набутих умінь (запитання):

а) _____

б) _____

в) _____

г) _____

- 3) Вивчення нового матеріалу:

під час вивчення операцій проектування та виготовлення _____

Суть і зміст проектної, технологічної операції, етапу проектування та виготовлення;

Аналіз проектної та технологічної документації;

Демонстрування прийомів виконання проектних та технологічних операцій, під час конструювання, макетування, моделювання, виготовлення;

Правила безпеки праці;

Аналіз можливих помилок і шляхи їх попередження;

Способи самоконтролю при виконанні художньо-проектних, технологічних операцій.

При вивченні комплексної теми _____

Призначення, конструкції об'єкту проектування та виготовлення;

Аналіз проектної та технологічної документації;

Можливі способи виконання проектних та технологічних робіт і вибір найбільш раціональних, особистісно-зорієнтованих;

Правила безпеки праці;

Види і причини можливого браку;

Норма часу на виконання проектних та технологічних робіт;

Способи самоконтролю.

- 4) закріплення навчального матеріалу (запитання):

а) _____

б) _____

в) _____

- 5) Видача завдання: _____

III. Самостійна робота учнів і поточний інструктаж:

- 1) перевірка робочих місць з метою визначення:

а) чи всі учні можуть самостійно приступити до роботи;

б) дотримання учнями правил безпеки праці;

в) організацію учнями своїх робочих місць тощо _____

- 2) індивідуальні і додаткові фронтальні інструктажі на робочих місцях.

IV. Заключний інструктаж.

- 1) підсумки роботи проектної групи за навчальний день і ступінь досягнення поставленої на уроці, занятті мети;
- 2) аналіз роботи окремих учнів;
- 3) аналіз характерних помилок при виконанні проектних та технологічних прийомів, операцій, їх причини та шляхи попередження;
- 4) оголошення і мотивація оцінок учнів;
- 5) домашнє завдання: _____
- 6) прибирання робочих місць в кабінеті, майстерні.

4.7. Підготовка вчителя технології за різними типами уроків (занять) з технології у 10-11 класах

Засвоєння нових знань, формування вмінь і навичок

Структура уроку (заняття)

1. Актуалізація опорних знань і практичного досвіду учнів (попередні вправи).
2. Мотивація навчальної діяльності учнів і повідомлення теми, мети і завдань уроку (заняття).
3. Вивчення нового матеріалу (вступні вправи).
4. Первинне засвоєння здобутих знань (пробні вправи).
5. Застосування учнями знань у дії у стандартних умовах (тренувальні вправи).
6. Творче перенесення знань, навичок і вмінь у нові або змінні умови (творчі вправи)
7. Підсумок уроку і повідомлення домашнього завдання

Види діяльності вчителя під час розробки етапів уроку (заняття)

Етапи уроку, заняття	Види діяльності учителя
Визначення мети уроку (заняття)	Сформулювати уявлення про ...; знання про ...;чити виявляти зв'язки між ...; розвивати вміння аналізувати, порівнювати, робити висновки
<i>Актуалізація опорних знань, мотивація навчальної діяльності (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Повідомлення теми і мети уроку, ознайомлення з коротким змістом нового матеріалу; встановлення деяких залежностей і зв'язків між елементами нової теми і вже засвоєними знаннями; значення знань і умінь теми для практичного життя і засвоєння інших наук; актуалізація і корекція знань, досвіду учнів, які необхідні для вивчення теми
<i>Основна частина (20-22 хв. уроку; 40-45 хв. заняття)</i>	Пояснення фактичного матеріалу; встановлення зв'язків і залежностей між елементами матеріалу; встановлення зв'язків і залежностей між елементами матеріалу, який вивчається; первинне застосування нових знань (пробні

	вправи); самостійне застосування учнями знань у стандартних ситуаціях (тренувальні вправи за зразком, інструкцією, завданням); перевірка виконаних завдань; аналіз та корекція помилок.
<i>Узагальнення, систематизація знань. Домашнє завдання (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Повторення та систематизація основних положень теми; пояснення домашнього завдання, необхідних для його виконання знань і умінь; виконання творчих завдань учнями, які цікавляться темою, предметом

Застосування знань, умінь і навичок

Структура уроку (заняття)

1. Актуалізація опорних знань і дій учнів, необхідних для творчого розв'язування поставлених завдань.
2. Аналіз навчального завдання, розкриття способів розв'язання творчих його елементів.
3. Підготовка обладнання, необхідного для виконання навчального завдання.
4. Самостійне виконання практичної роботи.
5. Узагальнення і систематизація знань, навичок і вмінь, здобутих учнями на уроці, занятті.
6. Контроль учителя, самоконтроль і взаємоконтроль учнів у процесі виконання навчальних завдань.

Види діяльності вчителя під час розробки етапів уроку (заняття)

Етапи уроку, заняття	Види діяльності учителя
Визначення мети уроку, заняття	Забезпечити формування таких умінь і навичок, як ...; показати (встановити) можливості їх застосування в пізнанні й практичній діяльності; формувати досвід такого застосування; формувати алгоритм реалізації вмінь
<i>Актуалізація опорних знань, мотивація навчальної діяльності (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Повідомлення теми і мети уроку, заняття; актуалізація і корекція основних питань теми; мотивація необхідності знань з даної теми для формування умінь і навичок, компетентностей
<i>Основна частина (20-22 хв. уроку; 40-45 хв. заняття)</i>	Актуалізація знань, які лежать в основі вміння (мотиваційні вправи); ознайомлення зі змістом уміння, складом і послідовністю виконання дій; самостійне виконання учнями завдань під контролем і за допомогою вчителя; звіт учнів про роботу і теоретичне обґрунтування одержаних результатів
<i>Узагальнення, систематизація знань. Домашнє завдання (8-10</i>	Повторення основних фактів, понять, правил теми, які лежать в основі формування необхідних умінь, навичок, компетентностей;

<i>хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	пояснення та коментування домашнього завдання
--------------------------------------	---

Узагальнення та систематизації знань, умінь, навичок

Структура уроку, заняття

1. Мотивація навчальної діяльності учнів і повідомлення теми, завдання і плану уроку, заняття.
2. Узагальнення окремих фактів, подій, явищ, художньо-проектних процесів.
3. Узагальнення понять і засвоєння відповідної їм системи знань.
4. Формування (засвоєння) основних теоретичних положень і провідних ідей мистецтва, дизайну, промислових технологій.
5. Підсумки уроку, заняття і повідомлення домашнього завдання.

Види діяльності вчителя під час розробки етапів уроку (заняття)

Етапи уроку, заняття	Види діяльності учителя
Визначення мети уроку, заняття	Систематизувати і узагальнити знання про ...; продовжити розвивати вміння ... і формувати навички, компетентності ...
<i>Актуалізація опорних знань, мотивація навчальної діяльності (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Повідомлення теми і мети уроку, заняття; відтворення та корекція основних опорних знань про основні явища, факти, закономірності, закріплення художньо-проектних, технологічних умінь і навичок
<i>Основна частина (20-22 хв. уроку; 40-45 хв. заняття)</i>	Узагальнення та систематизація знань основних понять, явищ, закономірностей; знань та набутих умінь для виконання практичних завдань з узагальнення, встановлення зв'язків між явищами, компонентами, науками; групування, класифікація, уведення вивченого в систему раніше засвоєного
<i>Узагальнення, систематизація знань. Домашнє завдання (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Підбиття підсумків роботи на уроці, занятті; коментування домашнього завдання

Перевірки знань, умінь і навичок

Структура уроку, заняття

1. Мотивація навчальної діяльності учнів і повідомлення теми та завдань уроку, заняття.
2. Перевірка засвоєння знання учнями фактичного матеріалу і вміння розкривати елементарні зовнішні зв'язки в предметах і явищах.
3. Перевірка знання учнями основних понять (законів) і вміння самостійно пояснювати їх сутність навичок, їх практичного застосування під час виконання художніх, промислових, технологічних завдань.

4. Перевірка глибини осмислення учнями знань і міри їх узагальнення.
5. Застосування учнями знань у стандартних умовах.
6. Застосування учнями знань у змішаних (нестандартних) умовах.
7. Збір виконаних завдань (доцільніше – перевірка безпосередньо з учнями) та їх оцінка.
8. Підсумки уроку, заняття і повідомлення домашнього завдання.

Види діяльності вчителя під час розробки етапів уроку (заняття)

Етапи уроку, заняття	Види діяльності вчителя
Визначення мети уроку, заняття	Перевірити: 1) рівень засвоєння навчального матеріалу ...; 2) рівень осмисленості знань (пояснення змісту понять, тверджень, ілюстрування прикладами, встановлення взаємозв'язків); 3) рівень умінь застосовувати вивчене в знайомих і змінених, нових ситуаціях
<i>Актуалізація опорних знань, мотивація навчальної діяльності (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Повідомлення теми, мети і завдань уроку, заняття; мотивація вміння школярів (яке значення мають знання та вміння з теми для пізнання та практичної діяльності, для розуміння основних закономірностей курсу, для засвоєння основ інших наук)
<i>Основна частина (20-22 хв. уроку; 40-45 хв. заняття)</i>	Перевірка знань фактичного матеріалу; перевірка вміння узагальнювати, порівнювати, робити висновки (будування схем, графіків, складання систематизуючих таблиць, порівняльних характеристик); перевірка вмінь застосовувати знання в стандартних та нових умовах (проблемні, практичні, творчі завдання)
<i>Узагальнення, систематизація знань. Домашнє завдання (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Аналіз та оцінка роботи на уроці, занятті учнів, класу в цілому; домашнє завдання: що необхідно повторити, щоб усунути прогалини в знаннях вивченої теми та для засвоєння нової теми

Структура комбінованого уроку

1 варіант

1. Актуалізація опорних знань, навичок і вмінь (попередні або підготовчі вправи).
2. Мотивація навчальної діяльності учнів і повідомлення теми, мети та завдань уроку, заняття.
3. Вивчення нового матеріалу (правила, закон), його сприймання, усвідомлення і осмислення (вступні вправи).
4. Первинне застосування набутих знань (пробні вправи).
5. Формування навичок (умінь) на запропонованому вчителем навчальному

матеріалі в незмінених умовах (тренувальні вправи за зразком, інструкцією, завданням).

6. Формування узагальнених умінь на основі застосування знань і навичок у нестандартній ситуації (творчі вправи).

7. Самостійна робота на творче застосування знань, навичок і вмінь, перевірка результатів виконаних навчальних завдань.

8. Підсумки уроку, заняття.

9. Домашнє завдання.

2 варіант

1. Перевірка виконання учнями домашнього завдання практичного характеру.

2. Перевірка раніше засвоєних знань

3. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів. Повідомлення теми, мети і завдань уроку, заняття.

4. Сприйняття і усвідомлення учнями нового навчального матеріалу.

5. Осмислення, узагальнення і систематизація знань.

6. Підсумки уроку.

7. Повідомлення домашнього завдання.

Види діяльності вчителя під час розробки етапів уроку (заняття)

Етапи уроку, заняття	Види діяльності учителя
Визначення мети уроку, заняття	Сформулювати уявлення про ...; знання про ...; учити встановлювати зв'язки між ...; розвивати вміння виділяти головне; працювати з навчальною і додатковою літературою; учити застосовувати знання для формування умінь ... та пояснювати результати застосування
<i>Актуалізація опорних знань, мотивація навчальної діяльності (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Повідомлення мети і завдань уроку, заняття; перевірка сформованості знань основних понять, законів, закономірностей з попередніх тем, які необхідні для вивчення нового матеріалу (попередні або підготовчі навчальні завдання); створення готовності учнів для участі в навчальному процесі – мотивація їх діяльності
<i>Основна частина (20-22 хв. уроку; 40-45 хв. заняття)</i>	Пояснення фактичного матеріалу; первинне застосування нових знань (тренувальні вправи); самостійна робота на використання знань з нової теми; перевірка результатів виконання роботи; аналіз та корекція помилок
<i>Узагальнення, систематизація знань. Домашнє завдання (8-10 хв. уроку; 16-20 хв. заняття)</i>	Підбиття підсумків роботи на уроці, занятті; Домашнє завдання: що треба вивчити, про що мати уявлення, для бажаючих – творчі, проблемні завдання для поглибленого вивчення

**Види діяльності учителя
за структурою уроку, відповідно до обраного вчителем типу уроку**

Етапи	Урок формування нових знань	Урок застосування та формування нових вмінь і навичок	Урок узагальнення та систематизації знань, умінь, навичок	Урок перевірки знань, умінь і навичок	Комбінований урок
Визначення мети уроку	Сформуувати уявлення про ...; знання про ...; учити виявляти зв'язки між ...; розвивати вміння аналізувати, порівнювати, робити висновки	Забезпечити формування таких умінь і навичок, як ...; показати (встановити) можливості їх застосування в пізнанні й практичній діяльності; формувати досвід такого застосування; формувати алгоритм реалізації вмінь	Систематизувати і узагальнити знання про ...; продовжити розвивати вміння ... і формувати навички ...	Перевірити: 1) рівень засвоєння матеріалу ...; 2) рівень осмисленості знань (пояснення змісту понять, тверджень, ілюстрування прикладами, встановлення взаємозв'язків); 3) рівень умінь застосовувати вивчене в знайомих і змінених, нових ситуаціях	Сформуувати уявлення про ...; знання про ...; учити встановлювати зв'язки між ...; розвивати вміння виділяти головне; працювати з навчальною і додатковою літературою; учити застосовувати знання для формування умінь ... та пояснювати результати застосування

Актуалізація опорних знань, мотивація навчальної діяльності (8-10 кл)	Повідомлення теми і мети уроку, ознайомлення з коротким змістом нового матеріалу; встановлення деяких залежностей і зв'язків між елементами нової теми і вже засвоєними знаннями; значення знань і умінь теми для практичного життя і засвоєння інших наук; актуалізація і корекція знань, досвіду учнів, які необхідні для вивчення теми	Повідомлення теми і мети уроку; актуалізація і корекція основних питань теми; мотивація необхідності знань з даної теми для формування умінь і навичок	Повідомлення теми і мети уроку; відтворення та корекція основних опорних знань про основні явища, факти, закономірності	Повідомлення теми, мети і завдань уроку; мотивація вміння школярів (яке значення мають знання та вміння з теми для пізнання та практичної діяльності, для розуміння основних закономірностей курсу, для засвоєння основ інших наук)	Повідомлення теми і завдань уроку; перевірка сформованості знань основних понять, законів, закономірностей з попередніх тем, які необхідні для вивчення нового матеріалу (попередні або підготовчі завдання); створення готовності учнів для участі в навчальному процесі — мотивація їх діяльності
---	---	--	---	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Основна частина (20-22 хв)</p>	<p>Пояснення фактичного матеріалу; встановлення зв'язків і залежностей між елементами матеріалу; встановлення зв'язків і залежностей між елементами матеріалу, який вивчається; первинне застосування нових знань (пробні вправи); самостійне застосування учнями знань у стандартних ситуаціях (тренувальні вправи за зразком, інструкцією, завданням); перевірка виконаних завдань; аналіз та корекція помилок.</p>	<p>Актуалізація знань, які лежать в основі вміння (мотиваційні і вправи); ознайомлення зі змістом уміння, складом і послідовністю виконання дій; самостійне виконання учнями завдань під контролем і за допомогою вчителя; звіт учнів про роботу і теоретичне обґрунтування одержаних результатів</p>	<p>Узагальнення та систематизація знань основних понять, явищ, закономірностей; знань та набутих умінь для виконання практичних завдань з узагальнення, встановлення зв'язків між явищами, компонентами, науками; групування, класифікація, уведення вивченого в систему раніше засвоєного</p>	<p>Перевірка знань фактичного матеріалу; перевірка вміння узагальнювати, порівнювати, робити висновки (будування схем, графіків, складання систематизуючих таблиць, порівняльних характеристик); перевірка умінь застосовувати знання в стандартних та нових умовах (проблемні, практичні, творчі завдання)</p>	<p>Пояснення фактичного матеріалу; первинне застосування нових знань (тренувальні і вправи); самостійна робота на використання знань з нової теми; перевірка результатів виконання роботи; аналіз та корекція помилок</p>
---	---	---	--	---	---

Узагальнення, систематизація знань. Домашнє завдання	Повторення та систематизація основних положень теми; пояснення домашнього завдання, необхідних для його виконання знань і умінь; виконання творчих завдань учнями, які цікавляться темою, предметом	Повторення основних фактів, понять, правил теми, які лежать в основі формування необхідних умінь; пояснення та коментування домашнього завдання	Підбиття підсумків роботи на уроці; коментування домашнього завдання	Аналіз та оцінка роботи на уроці учнів, класу в цілому; домашнє завдання: що необхідно повторити, щоб усунути прогалини в знаннях вивченої теми та для засвоєння нової теми	Підбиття підсумків роботи на уроці; домашнє завдання: що треба вивчити, про що мати уявлення, для бажаних творчі, проблемні завдання
--	---	---	--	---	--

4.8. Відмінності та особливості професійного і навчального проектування.

Етапи професійного проектування виробів, їх зміст	Послідовність операцій у навчальному проектуванні
1. Формулювання задуму	
Одержання та уточнення умови завдання від замовника. Цей та інші етапи характеризуються загальною роботою фахівців і економістів, технологів, дизайнерів, інженерів-конструкторів. В уяві конструктора формуються чіткі уявлення про загальний технічний напрямок конструювання, додаткові технічні вимоги, призначення та умови експлуатації пристрою.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з призначенням виробу та вимогами до нього. 2. Аналіз конструкції. Порівняння з будовою вже існуючих аналогів. 3. Вибір варіанта нової конструкції виробу, яку потрібно удосконалити.
2. Графічний проект	
Конструктор проводить попередні розрахунки, виконує ескізні варіанти основних частин, загальну компоновку пристрою та вибирає найбільш вдалі варіанти графічних проектних пропозицій. Проведена робота реалізує технічні вимоги в ескізний вигляд, що	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір масштабу макету, моделі. 2. Визначення розмірів деталей у трьох проекціях креслення. 3. Копіювання, ескізування, розробка креслень деталей (із типами з'єднань)

дозволяє досягти більш-менш чіткого уявлення про зв'язки між окремими частинами та уявити об'єкт проектування в цілому.	
3. Пошукова конструкція (модель, макет, композиція)	
Проводиться пошук вдалих поєднань частин схеми, виконується креслення загальних виглядів та складальні креслення вузлів пристрою. Як правило, на цьому етапі здійснюється макетування в реальному об'ємі, що дозволяє виявити допущені раніше помилки, оцінити функціональні, технічні, естетичні досягнення.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка послідовності виготовлення виробу (при необхідності – виготовлення шаблонів, поопераційної карти). 2. Добір матеріалів, з яких будуть виготовлені деталі виробу. 3. Виготовлення пошукового макету, моделі. 4. Вибір виду оздоблення. Колірно-графічне забарвлення.
4. Створення виробничого зразка	
Розробляються робочі креслення деталей і робочі складальні (монтажні) креслення. При цьому встановлюються розміри деталей і їх елементів, розробляється робоче креслення на кожну деталь.	Не створюється

Процес професійного та навчального проектування С. 21-22 // Вдовченко В.В. Проектне моделювання на заняттях з освітньої галузі “Технології”// Вісник Черкаського університету. – Вип. 26. – Черкаси. –2001.-С.19-22.

4.9. Структура навчального проекту для 10-11 класів.

№ УР ОК У	Назви розділів, тем уроків, практичних робіт	К- ст ь го д	Да та	Прим ітка
І. СТАДІЯ. ПРОЕКТУВАННЯ. (_ год).				
	1. Вивчення проектної ситуації та вибір стратегії творчого проектування			
	Пр. р. 1. Розробка пояснювальної записки для навчального проекту. Комплексний виріб (за вибором - індивідуального; колективного навчального проекту)			
	2. Дизайнерське та конструкторське проектування комплексного виробу			
	Пр. р. 2. Дизайнерське та конструкторське проектування комплексних виробів.			
ІІ. СТАДІЯ. ТЕХНОЛОГІЇ(_ год).				

	3. Проектування технології макетування для виготовлення комплексних виробів.			
	Пр. р. 3. Розробка технології виготовлення макетів комплексних виробів(технологічна карта, маршрутна карта, операційна карта).			
	4. Виготовлення комплексних виробів (__ год).			
	Пр. р. 4. Підготовка робочих місць для виготовлення комплексних виробів на технологічних машинах (верстатах). Вивчення ПТБ Залік з ПТБ.			
	4.1. Підготовчі технологічні переходи, процеси: вимірювання матеріалів для вибору під заготовки та розмічання на них деталей			
	Пр. р. 5. Вимірювання й розмічання деталей комплексних виробів			
	4.2. Основні технологічні переходи, процеси виготовлення деталей комплексних виробів на технологічних машинах /верстатах/			
	Пр. р. 6. Виготовлення деталей комплексних виробів на технологічних машинах (верстатах)			
	4.3. Додаткові технологічні переходи, процеси(шліфування, полірування, на технологічних машинах (верстатах))			
	Пр. р. 7. Чистова обробка деталей комплексних виробів за розробленою технологією.			
	4.4. Технологічний процес складання, монтажу комплексних виробів з виготовлених деталей			
	Пр. р. 8. З'єднання деталей комплексних виробів. за розробленою технологією			
	4.5. Технологічний процес опорядження та оздоблення комплексних виробів			
	Пр. р. 9. Опорядження та оздоблення виготовлених деталей комплексних виробів	1		
III. СТАДІЯ ОЦІНЮВАННЯ. ЗАХИСТ. ПРЕЗЕНТАЦІЯ(__ год).				
	5. Стадія оформлення виконаного навчального проекту. Оцінювання. Підготовка до захисту та презентації.			
	Пр. р. 10. Оформлення навчального проекту. Підготовка навчального проекту до захисту та презентації.			
	6. Захист проекту. Презентація.			
	Пр. р. 11. Захист проекту. Презентація.			

4.10. Зразки план-конспектів з технології, 10-11 класи

Управління освіти Голосіївської районної місті Києві державної
адміністрації

ліцей податкової та рекламної справи №21 міста Києва

З досвіду роботи Вдовченка Віктора Володимировича, вчителя технології, вчителя вищої категорії, вчителя-методиста (педагогічний стаж 35 років), доктора філософії в галузі дизайну, професора Інституту реклами, старшого наукового співробітника відділу технологічної освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України (науковий стаж 17 років), члена Національної спілки дизайнерів України.

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ

Навчальні проекти. 10 клас

Тема уроку № 17. Пошук дизайнерських ідей. Тип уроку: комбінований.

Мета уроку: за проектною ситуацією генерувати та формулювати дизайнерські ідеї.

- *дати* огляд проектних ситуацій в різних видах дизайну;
- *показати* форми генерування дизайнерських ідей;
- *навчити:* формулювати дизайнерські ідеї; проведенню аналізу зафіксованих ідей, їх ранжуванню щодо застосування; обирати дизайнерські ідеї, найбільш ефективні, придатні для втілення в дизайнерський проект, їх опрацюванню
- *визначити* особливості процесу пошуку дизайнерських ідей в різних видах дизайну для об'єктів художнього проектування: графічного та WEB-дизайну, промислового дизайну, дизайну одягу, дизайну середовища, ландшафтного дизайну;
- *формувати* ключові та предметні компетентності; проектно-технологічні в галузі дизайну на рівні мисленнєвого, вербального образу творення, формотворення.
- *розкрити* особливості художнього проектування: аудіала - вербальне образу творення, формотворення; візуала – графічний пошук дизайнерських ідей методами художньої та технічної графіки; кінестетика – предметно-пластичний пошук дизайнерських ідей в процесі макетування, моделювання з легко оброблюваних матеріалів;
- *навчитися* розрізняти та характеризувати сформульовані дизайнерські ідеї;
- *розвивати та формувати* пізнавальні процеси в навчальній художньо-проектній діяльності дизайнера: сприйняття, уваги, мислення, пам'яті, уяви;
- *розкрити* сильні сторони емоційної та вольової сфер особистості на прикладі видатних генераторів проектних ідей у сфері дизайну, техніки, сфери обслуговування та менеджменту;
- *розвивати* творчі та креативні здібності учнів.
- *формувати* високі морально-естетичні якості; мислення проектними концептами;
- *виховувати* здатність до процесу наукової самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності учнів під час пошуку дизайнерських ідей;

- *навчити* організації самостійної, індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності та організації предметно-розвивального середовища учнів в пошуковій художньо-проектній діяльності;
- *сприяти* виконанню учнями певних вимог і правил, способів поведінки і діяльності, що сприяють у них формуванню у них позитивного відношення до творчої, креативної пошукової художньо-проектної діяльності;
- *виховувати* такі якості особистості як старанність, послідовність, уважність, акуратність, зібраність, наполегливість, організованість, ретельність, відповідальність, творчість, креативність та ін.;
- *навчити організовувати* навчально-виховну діяльність учнів – аудиторну та позакласну, позашкільну, щоб вона сприяла вихованню високих морально-етичних, естетичних та професійних якостей для розробки екологічних та ергономічних дизайнерських проектів.

Міжпредметні зв'язки: художня культура, мистецтво, образотворче мистецтво, креслення, геометрія, математика.

Обладнання, матеріали, інструменти, наочні посібники: таблиці, схеми, роздаткові матеріали, учнівські творчі роботи, реферати, доповіді, матеріали для словника-довідника з «Основ дизайну».

Профінформація: Інститут реклами. Напрямок підготовки 6.020207 «Дизайн».

Професійні профілі: дизайнер-графік, дизайнер середовища (інтер'єру і екстер'єру, дизайну ландшафту, фітодизайну).

Використана та рекомендована література:

1. Арнхейм Р. Искусство и восприятие. – М.: Прогресс, 1974. – 392 с.
2. Бхаскаран Лакшмі. Дизайн і час - СПб. : Арт-джерело, 2009.
3. Бегенау З.Г. Функция, форма, качество. – М.: Мир, 1989. – 168 с.
4. Боумен У. Графическое представление информации. – М.: Мир, 1991. – 225 с.
5. Вдовченко В.В. та ін. Словник-довідник «Основи дизайну». С. 115-125 // Дизайн-освіта: Профільне навчання старшокласників: Програми календарні плани і не тільки... / Упоряд.: В. Вдовченко та ін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
6. Вдовченко В.В. та ін. Світ професій. С. 104-114 // Дизайн-освіта: Профільне навчання старшокласників: Програми календарні плани і не тільки... / Упоряд.: В. Вдовченко та ін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
7. Вдовченко В.В. та ін. Навчальна програма для 11-річн. школи. Технології. 10-11 кл. Програма для профільн. навчання учнів загальноосв. навч. закладів. Спеціалізація „Основи дизайну“. Технологічний напрям. Технологічний профіль. Наказ МОН № 1021 від 28.10.2010. Про надання навчальним програмам грифу «Затверджено МОН України». – 2010. – 96 с.
8. Вдовченко В.В. та ін. Основи дизайну: підручник для 10 класу загальноосв. навч. закл. Профільн. рівень. [За ред. Вдовченка В.В.] - К.: Педагогічна думка, 2010. – 304 с.: іл.
9. Вдовченко В.В. та ін. Методика викладання образотворчого

мистецтва і дизайну: навч. програма для підготовки, перепідготовки вчителя образотв. мистецтва і вчителя труд. навч. для викладання профільних програм за напрямом «Дизайн»: «Етнодизайн», «Основи дизайну», «Графічний дизайн», «Веб-дизайн», «Дизайн середовища (дизайн інтер'єрів та екстер'єрів)», «Ландшафтний дизайн» // Завуч. 2006. – №16 (274), – С. 33–44.

10. Волкотруб І.Т. Основи художественного конструювання. – К.: Вища школа, 1982. – 151 с.

11. Джонс Дж. Инженерное и художественное конструирование. – М.: Мир, 1976. – 374 с.

12. Дональд А. Норман Дизайн звичних речей = The Design of Everyday Things – М.: "Вільямс", 2006. – 384 с.

13. Каган М.С. Морфология искусства. – Л.: Искусство, 1992. – 440 с.

14. Розенсон І. Основи теорії дизайну – СПб.: Питер, 2006. – 224 с.

15. Снарский О. Реклама вокруг нас. – К.: Реклама, 1983. – 160 с.

ХІД УРОКУ

1. ОРГАНІЗАЦІЯ УЧНІВ:

1) перевірка наявності учнів, 2) перевірка готовності учнів до уроку.

2. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ, ВМІНЬ, НАВИЧОК.

Роль дизайнерського евристичного мислення в художньому проектуванні:

аудіала – вербальне образотворення, формотворення;

візуала – графічний пошук дизайнерських ідей методами художньої та технічної графіки;

кінестетика – предметно-пластичний пошук дизайнерських ідей в процесі макетування, моделювання з легко оброблюваних матеріалів.

3. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ І ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ.

Значення дизайнерських евристичних ідей в різних видах дизайну: графічному, WEB-дизайні, промисловому дизайні, дизайні одягу, дизайні середовища, ландшафтному дизайні.

4. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ, ЙОГО СПРИЙМАННЯ, УСВІДОМЛЕННЯ І ОСМИСЛЕННЯ.

1) оголошення теми, навчальної мети уроку, завдань (навчальних, розвивальних, виховних);

2) повторення раніше вивченого матеріалу і набутих умінь;

3) вивчення нового матеріалу:

Пошук дизайнерських ідей.

4.1. Аналіз зафіксованих ідей, їх ранжування щодо застосування.

4.2. Вибір ідей, найбільш ефективних, придатних для втілення в проект, їх опрацювання.

4) закріплення навчального матеріалу (запитання):

5. ПЕРВИННЕ ЗАСТОСУВАННЯ НАБУТИХ ЗНАТЬ (ПРОБНІ ВПРАВИ).

Розкрити специфіку пошуково-евристичної дизайнерської діяльності в

особисто привабливому виді дизайну – графічному, WEB-дизайні, промислового дизайні, дизайні одягу, дизайні середовища, ландшафтному дизайні:

- вербальне образотворення;
- графічне проектування методами художньої та технічної графіки;
- предметно-пластичне проектування – виготовлення макету, моделі з легко оброблюваних матеріалів

6. ФОРМУВАННЯ УМІНЬ, НАВИЧОК НА ЗАПРОПОНОВАНОМУ ВЧИТЕЛЕМ НАВЧАЛЬНОМУ МАТЕРІАЛІ В НЕ ЗМІНЕНИХ УМОВАХ (ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ ЗА ЗРАЗКОМ, ІНСТРУКЦІЄЮ, ЗАВДАННЯМ).

Охарактеризувати на прикладі індивідуально обраної особистості дизайнера, конструктора, модельєра, архітектора: Як вони здійснювали пошук, формулювали та виражали дизайнерські евристичні ідеї в різних видах дизайну: графічному, WEB-дизайні, промислового дизайні, дизайні одягу, дизайні середовища, ландшафтному дизайні?

7. ФОРМУВАННЯ УЗАГАЛЬНЕНИХ УМІНЬ НА ОСНОВІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАНЬ І НАВИЧОК У НЕСТАНДАРТНІЙ СИТУАЦІЇ (ТВОРЧІ ВПРАВИ).

1. Визначити особливості пошуку дизайнерських ідей:

- аудіалом – вербальне образо творення, формотворення;
- візуалом – графічне проектування методами художньої та технічної графіки;
- кінестетиком – предметно-пластичне проектування – виготовлення макету, моделі з легко оброблюваних матеріалів;

2. Охарактеризувати чинники, за якими обирають дизайнерські професії

Загальні характеристики професій за акад. Є.О. Клімовим

Ознаки класифікації	Вид Класифікації	Класифікація професій		
Мета праці	Клас професій	Гностичні (Г) розпізнавати, розрізняти; оцінювати, перевіряти	Перетворюючі (П-чі) перетворювати, обробляти, організувати, переміщувати	Пошукові (П-ві) придумувати, винаходити; конструювати, знаходити певні варіанти

8. ПРАКТИЧНА РОБОТА НА ТВОРЧЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАНЬ, НАВИЧОК І ВМІНЬ.

Огляд і порівняльний аналіз форм і змісту пошуку дизайнерських ідей в різних напрямках дизайну: графічному, WEB-дизайні, промислового дизайні, дизайні одягу, дизайні середовища, ландшафтному дизайні.

9. ПЕРЕВІРКА РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАНИХ ЗАВДАНЬ.

ПІДСУМКИ УРОКУ

- підсумки роботи учнів за урок і рівень досягнення поставленої на уроці мети;
- аналіз роботи окремих учнів;
- аналіз характерних помилок при виконанні навчальних завдань, їх причини та шляхи попередження;
- оголошення і мотивація оцінок учнів

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати реферат, доповідь про особисто привабливу індивідуально обрану особистість, на вибір: дизайнера, конструктора, модельєра, архітектора та ін.

Розкрити елементи індивідуального стилю для пошуку дизайнерських ідей обраною особистістю.

2. Продовжувати поповнювати словниковий словник поняттями та термінами з галузі дизайну.

**Управління освіти Голосіївської районної
в місті Києві державної адміністрації
ліцей податкової та рекламної справи №21 міста Києва**

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ

**з «Технології» за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість». 11 клас
Розділ 4. Вступ. Проектування як триступеневий процес.**

Тема уроку: 4.1. Дизайн як вид проектно-прогностичної діяльності.

З досвіду роботи Вдовченка Віктора Володимировича, вчителя технології, вчителя вищої категорії, вчителя-методиста (педагогічний стаж 35 років), доктора філософії в галузі дизайну, професора Інституту реклами, старшого наукового співробітника відділу технологічної освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України (науковий стаж 17 років), члена Національної спілки дизайнерів України.

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ

Розділ 4. ВСТУП. ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ТРИСТУПЕНЕВИЙ ПРОЦЕС.

Тема уроку: 4.1. Дизайн як вид проектно-прогностичної діяльності.

Тип уроку: комбінований.

Мета уроку: розкрити художнє проектування (дизайн) як триступеневий процес, вид проектно-прогностичної діяльності на прикладі дизайну середовища

Навчальні завдання:

- *сприяти* формуванню в учнів наукові уявлення про дизайн як вид проектно-прогностичної діяльності;
- *розкрити* проектування як триступеневий процес: вербальне образотворення; графічне проектування методами художньої та технічної

графіки; предметно-пластичне проектування – виготовлення макету, моделі з легко оброблюваних матеріалів;

– *визначити* особливості процесу проектування об'єктів дизайну середовища, в порівнянні із об'єктами графічного та WEB-дизайну, промислового дизайну, дизайну одягу, ландшафтного дизайну;

– *формувати* ключові та предметні компетентності; проектно-технологічні в галузі дизайну як синтез триступеневого процесу проектування.

Розвиваючі завдання:

– *визначити* в процесі порівняння взаємовідповідності психотипів людини (їх природних схильностей) і видів проектування як триступеневого процесу: аудіал - вербальне образотворення; візуал - графічне проектування методами художньої та технічної графіки; кінестетик - предметно-пластичне проектування – виготовлення макету, моделі з легко оброблюваних матеріалів;

– *навчитися* характеризувати чинники, за якими обирають професію мистецтвознавця, екскурсовода, науковця в галузі дизайну (аудіальна інформація); стиліста, дизайнера, конструктора (візуальна інформація); макетника, моделювальника, закрійника, технолога (кін естетична, сенсорна інформація);

– *розвивати та формувати* пізнавальні процеси в навчальній діяльності (сприйняття, уваги, мислення, пам'яті, уяви);

– *розкрити* сильні сторони емоційної та волевої сфер особистості на прикладі видатних особистостей у сфері дизайну, техніки, сфери обслуговування та менеджменту;

– *розвивати* творчі та креативні здібності учнів.

Виховні завдання:

– *формувати* високі морально-естетичні якості; прогностичне мислення;

– *виховувати* здатність до процес наукової самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності учнів;

– *навчити* організації самостійної, індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності та організації предметно-розвивального середовища учнів;

– *сприяти* виконанню учнями певних вимог і правил, способів поведінки і діяльності, що сприяють у них формуванню у них позитивного відношення до навчання, однокласників і вчителя;

– *виховувати* такі якості особистості як старанність, послідовність, уважність, акуратність, зібраність, наполегливість, організованість, ретельність, відповідальність та ін.;

– *навчити організовувати* навчально-виховну діяльність учнів – аудиторну та позакласну, позашкільну, щоб вона сприяла вихованню високих морально-естетичних, естетичних та професійних якостей.

Міжпредметні зв'язки: художня культура, мистецтво, образотворче мистецтво, креслення, геометрія, математика.

Обладнання, матеріали, інструменти, наочні посібники: таблиці, схеми, роздаткові матеріали, учнівські творчі роботи, реферати, доповіді, матеріали для словника-довідника з «Основ дизайну».

Профінформація: Національний університет Львівська політехніка. Напрямок підготовки 6.020207 «Дизайн». **Професійні профілі:** дизайнер-графік, предметний дизайнер, дизайнер інтер'єру і обладнання, дизайнер елементів архітектурного середовища, технік з мультимедійного забезпечення дизайнерського проектування, дизайнер-технік.

Використана та рекомендована література:

1. Арнхейм Р. Искусство и восприятие. – М.: Прогресс, 1974. – 392 с.
2. Бхаскаран Лакшмі. Дизайн і час - СПб. : Арт-джерело, 2009.
3. Бегенау З.Г. Функция, форма, качество. – М.: Мир, 1989. – 168 с.
4. Боумен У. Графическое представление информации. – М.: Мир, 1991. – 225 с.
5. Волкобруб И.Т. Основы художественного конструирования. – К.: Вища школа, 1982. – 151 с.
6. Гройс Б. Мистецтво, дизайн, політика // Українське мистецтво. №3, 2004, - С. 54-57.
7. Джонс Дж. Инженерное и художественное конструирование. – М.: Мир, 1976. – 374 с.
8. Дональд А. Норман Дизайн звичних речей = The Design of Everyday Things - М.: "Вільямс", 2006. - 384 с.
9. Загоруйко С.Т. Традиции и формирование культуры потребления. // Традиции и современность / Под редакцией И.И. Фурсина.— Севастополь: черноморское высшее военно-морское училище им П.С.Нахимова, 1985 — 352 с.
10. Кантор К. К проблеме общественной природы дизайна // Вопросы технической эстетики. - 1970 - Вып.2.- С. 18-80.
11. Куленко М.Я. Основи композиції в образотворчому мистецтві. – К.: КНУБА, 2001. – 88 с.
12. Каган М.С. Морфология искусства. – Л.: Искусство, 1992. – 440 с.
13. Модернизм: анализ и критика основных направлений. – М.: Искусство, 1969. – 243 с.
14. Розенсон І. Основи теорії дизайну - СПб. : Питер, 2006. - 224 с.
15. Снарский О. Реклама вокруг нас. – К.: Реклама, 1983. – 160 с.
16. Федоров М. Эстетическая ценность предметной среды. // Вопросы технической эстетики.-1970- вып.2.- С. 196-231.
17. Штанко О. Мистецтво плаката і графічний дизайн. – К.: УАМ, 1998. – Вип.5. – С. 70-73.
18. Шорохов Е.В. Основы композиции. – М.: Просвещение, 1979. – 303 с.

ХІД УРОКУ

1. ОРГАНІЗАЦІЯ УЧНІВ:

1) перевірка наявності учнів; 2) перевірка готовності учнів до уроку.

2. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ, ВМІНЬ, НАВИЧОК.

Роль і функції дизайну в соціально-суспільному розвитку.

3. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ І ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ.

Зв'язки між розвитком технологій промислового виробництва і естетичними запитами суспільства у різні історичні епохи.

4. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ, ЙОГО СПРИЙМАННЯ, УСВІДОМЛЕННЯ І ОСМИСЛЕННЯ.

1) оголошення теми, навчальної мети уроку, завдань (навчальних, розвивальних, виховних);

2) повторення раніше вивченого матеріалу і набутих умінь;

3) вивчення нового матеріалу:

4.1. Утилітарні, естетичні та технологічні якості творів графічного та WEB-дизайну, промислового дизайну, дизайну середовища.

4.2. Особливості процесу проектування об'єктів дизайну середовища.

4) закріплення навчального матеріалу (запитання):

5. ПЕРВИННЕ ЗАСТОСУВАННЯ НАБУТИХ ЗНАНЬ (ПРОБНІ ВПРАВИ).

Розкрити проектування як триступеневий процес в особисто привабливому виді дизайну (графічного, WEB-дизайну, промислового дизайну, дизайну одягу, дизайну середовища, ландшафтного дизайну):

– вербальне образотворення;

– графічне проектування методами художньої та технічної графіки;

– предметно-пластичне проектування – виготовлення макету, моделі з легко оброблюваних матеріалів

6. ФОРМУВАННЯ УМІНЬ, НАВИЧОК НА ЗАПРОПОНОВАНОМУ ВЧИТЕЛЕМ НАВЧАЛЬНОМУ МАТЕРІАЛІ В НЕ ЗМІНЕНИХ УМОВАХ (ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ ЗА ЗРАЗКОМ, ІНСТРУКЦІЄЮ, ЗАВДАННЯМ).

Охарактеризувати на прикладі індивідуально обраної особистості дизайнера, конструктора, модельєра, архітектора.

Як виражається один, два або гармонійно поєднуються всі три складові проектування: вербальне образотворення, формотворення; графічне проектування; предметно-пластичне проектування?

7. ФОРМУВАННЯ УЗАГАЛЬНЕНИХ УМІНЬ НА ОСНОВІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАНЬ І НАВИЧОК У НЕСТАНДАРТНІЙ СИТУАЦІЇ (ТВОРЧІ ВПРАВИ).

1. Визначити в процесі порівняння взаємовідповідності психотипів людини (їх природних схильностей) і видів проектування як триступеневого процесу:

– аудіал - вербальне образотворення, формотворення;

– візуал - графічне проектування методами художньої та технічної графіки;

– кінестетик - предметно-пластичне проектування – виготовлення макету, моделі з легко оброблюваних матеріалів;

2. Охарактеризувати чинники, за якими обирають професії

- мистецтвознавця, екскурсовода, науковця в галузі дизайну (аудіальна інформація);
- стиліста, дизайнера, конструктора (візуальна інформація);
- макетника, моделювальника, закрійника, технолога (кінестетична, сенсорна інформація);

8. ПРАКТИЧНА РОБОТА НА ТВОРЧЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАНЬ, НАВИЧОК І ВМІНЬ. Огляд і порівняльний аналіз творів з різних напрямків дизайну

(графічного, WEB-дизайну, промислового дизайну, дизайну одягу, дизайну середовища, ландшафтного дизайну), як об'єктів, в яких поєднуються утилітарні та естетичні та технологічні якості.

9. ПЕРЕВІРКА РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАНИХ ЗАВДАНЬ.

10. ПІДСУМКИ УРОКУ

- підсумки роботи учнів за урок і рівень досягнення поставленої на уроці мети;
- аналіз роботи окремих учнів;
- аналіз характерних помилок при виконанні навчальних завдань, їх причини та шляхи попередження;
- оголошення і мотивація оцінок учнів

11. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати реферат, доповідь про особисто привабливу індивідуально обрану особистість, на вибір: дизайнера, конструктора, модельєра, архітектора та ін.

Розкрити психологію успіху в творчій лабораторії обраної особистості.

Як виражається один, два або гармонійно поєднуються всі три складові проектування в художньо-проектній діяльності обраної особистості творця: вербальне образотворення, формотворення; графічне проектування; предметно-пластичне проектування?

2. Продовжувати поповнювати словниковий словник поняттями та термінами з галузі дизайну.

До словника-довідника з «Художньо-проектної творчості»

Дизайн (від англ. design — задум, проект, креслення, малюнок) — це процес і результат художньо-технічного проектування предметів в просторі, орієнтований на досягнення найповнішої відповідності створюваних об'єктів і середовища можливостям і потребам людини.

Назви професій в галузі дизайну. Людину, яка займається художньо-технічною діяльністю, називають **дизайнером**, але це в широкому сенсі. А якщо взяти вузькі спеціалізації, певну галузь дизайну, то назва професії залежатиме від сфери діяльності: архітектор, ілюстратор, дизайнер плакатної та іншої рекламної графіки, веб-дизайнер і так далі.

В середині ХХ століття в професійному лексиконі для позначення формоутворення в умовах індустриального виробництва вживалося поняття «Індустриальний дизайн». Тим самим підкреслювався його нерозривний

зв'язок з промисловим виробництвом і конкретизувалася багатозначність цього терміна. В кінці ХХ століття проектно-художню діяльність в галузі індустріального формоутворення стали називати коротше — «дизайн».

Об'єктом дизайну може стати будь-який технічний промисловий виріб.

Дизайн, як творча діяльність, прагне охопити всі аспекти оточуючого людину довкілля:

1. Промисловий дизайн (механізми, побутова техніка, мода і аксесуари).
2. Дизайн середовища (міського середовища, дизайн інтер'єрів, світловий дизайн, колористика і суперграфіка).
3. Дизайн процесів (фірмові стилі, дизайн церемоній, дизайн-програми).
4. Графічний дизайн (шрифти, поліграфія, веб-дизайн, візуальна ідентифікація, товарні знаки, візуальні комунікації).
5. Ландшафтний дизайн (створення штучних і реконструкція зруйнованих ландшафтів, декоративна дендрологія).
6. Архітектурний дизайн (масове будівництво, інженерні споруди).

Поняття «дизайн» нерозривно пов'язане з поняттям «**дизайн-проект**». Це комплект документів, які необхідні для проведення ремонтно-оздоблювальних робіт. Також він включає робочі креслення, планувальні рішення й ескізні роботи. Їх кількість визначається виходячи з побажань клієнта. Реалізація того або іншого дизайнерського задуму завжди ґрунтується на дизайн-проекті.

Галузі дизайну:

Арт-дизайн — концептуальний, елітний. Інформаційний, програмний.

Графічний дизайн — проектування символів-знаків, логотипів, послуги дизайнерів, що проектують поліграфічну продукцію тощо.

Нон-дизайн — організовує процеси виробництва, обслуговування, збуту, навчання.

Промисловий дизайн — дизайн промислових товарів, конвеєрно-поточковий, масовий. Проектування 3-х мірних об'єктів.

Психо-дизайн — це наука адаптації інтер'єрів, архітектурних і ландшафтних форм під конкретну людину, її психологічні особливості й потреби. Інтер'єр здатний стимулювати й руйнувати, налаштовувати на успіх, спокій або активність, знімати чи посилювати внутрішні проблеми людини, сім'ї, колективу; активізувати творчий процес, впливати на продажі.

Пабліш-арт — так званий народний (міський) дизайн. Процвітає на заході.

Рекламний дизайн — націлений на досягнення прибутку.

Середовищний дизайн — дизайн архітектурного середовища (інтер'єр-екстер'єр), послуги дизайнерів, що проектують художні свята, виставки тощо.

Стайлінг-дизайн — художня адаптація вже готової форми (інтер'єр-екстер'єр) або поліпшення технічної частини об'єкту.

Кітч — примітивний, тупий (кухонний) дизайн. В даний час визначення носить відтінок зневаги. Слово з'явилося в 1860-1870-х роках в Германії (Мюнхені) і означало переробку старих меблів, оновлення з відтінком

обману: продавати старе, як нове. Друга вірогідна складова значення — англійське слово sketch («нарис»).

Кустарний дизайн — швидше ремесло, засноване більше на особистому досвіді й смаку, ніж на освіті.

Фіто-дизайн — вживання, в основному, природних елементів, кольорів і рослин.

Футуро-дизайн — історичний і прогностичний дизайн майбутнього.

Web-дизайн — проектування інтернет-серверів.

Сайнс-дизайн — науковий дизайн.

Сучасні дизайнери можуть вирішувати цілий ряд проблем: проектування, соціальної привабливості продукту, вирішення творчих завдань. Чим більше проблем вирішує дизайн, тим більше людей різної кваліфікації необхідно для його проектування.

Отже, група людей, які можуть мати різну кваліфікацію, але працюють в одному напрямі, можуть бути виділені в окремих підрозділ, який називається студія дизайну (**дизайн-студія**) — творча майстерня, в якій зароджуються і реалізуються креативні дизайнерські ідеї.

Дизайн охоплює всі сфери життя сучасного суспільства. Це творча діяльність, яка дає можливість художнього проектування місця існування й навколишніх предметів відповідно до художніх і утилітарних закономірностей.

Дизайн ([англ.](#) *design* інженер-конструктор, від [лат.](#) *designare* відміряти) - [творча діяльність](#), метою якої є визначення формальних якостей [промислових виробів](#). Ці якості включають і зовнішні риси виробу, але головним чином ті структурні і функціональні взаємозв'язки, які перетворюють виріб у єдине ціле як з точки зору [споживача](#), так і з точки зору [виготовлювача](#). Дизайн прагне охопити всі аспекти [навколишнього середовища людини](#), яка обумовлена промисловим виробництвом.

Людини, яка займається художньо-технічною діяльністю в рамках будь-якої з галузей дизайну називають у загальному випадку **дизайнером** (у тому числі [архітектора](#), проектувальника, [ілюстратора](#), дизайнера [плакатної](#) та іншої [рекламної](#) графіки, [веб-дизайнера](#)).

1. Альтернативні визначення терміна

- Дизайн - [творчий метод](#), [процес](#) і результат художньо-технічного [проектування](#) промислових виробів, їх комплексів і систем, орієнтованого на досягнення найбільш повної відповідності створюваних об'єктів і середовища в цілому можливостям і [потреbam](#) людини, як утилітарним, так і естетичним.
- Дизайн - мистецтво компонування, стилістики та прикраси. Для дизайну актуально безліч напрямків.
- Дизайн - творчий процес створення речі, в якому естетика визначає зміст (суть), а [технології](#) форму речі.
- Дизайн - нерозривний зв'язок естетики взаємообумовлених і технологій, в якій естетика задає зміст (суть) речі або процесу, а технології їх форму.

2. Історія. Дизайн, у застосуванні до моди. Функціональність і [естетика](#) сукні для масового споживача

Слово "*design*" з'явилося в [XVI столітті](#) і однозначно вживалося у всій [Європі](#). Слово "дизайн" вперше згадав в одній зі своїх робіт італієць К.В. Скьєр. Італійське вираз "designo intero" означало народжену у художника і викликану [Богом](#) ідею - концепцію [твори мистецтва](#). [Оксфордський словник 1588](#) дає таку інтерпретацію цього слова: "*задуманий людиною план або схема чогось, що буде реалізовано, перший начерк майбутнього твору мистецтва*".

У вересні [1969](#) на конгресі Міжнародної ради організацій з дизайну (ІКСІД) було прийнято наступне визначення: "*Під терміном дизайн розуміється творча діяльність, мета якої визначення формальних якостей предметів, вироблених промисловістю. Ці якості форми відносяться не тільки до зовнішнього вигляду, але головним чином до структурних і функціональних зв'язкам, які перетворюють систему у цілісну єдність з точки зору, як виробника, так і споживача*".

В середині [XX століття](#) в професійному лексиконі для позначення формоутворення в умовах індустріального виробництва вживалося поняття "індустріальний дизайн". Тим самим підкреслювався його нерозривний зв'язок з [промисловим виробництвом](#) і конкретизувалася багатозначність терміна "дизайн". І багато трактатів по історії дизайну того часу в заголовках містили уточнення "індустріальний дизайн". Потім в кінці XX століття проектно-художню діяльність у області індустріального формоутворення стали називати більш стисло - "дизайн". Частково це пов'язано і з тим, що суспільство вступило у фазу постіндустріального розвитку, відбулися значні зміни в цілеустановка "індустріального дизайну".

Сучасне уявлення про дизайн в цивілізованому світі розглядається набагато ширше, ніж промислове проектування. Відомий американський дизайнер в галузі реклами Максима Віньеллі (Massimo Vignelli) вигукнув: "Дизайн всеобщ!" І дійсно, в будь-якій області творчої діяльності людини, будь то мистецтво, будівництво або політика ми стикаємося з поняттям дизайну.

Дизайн як творчий процес можна розділити на:

- **художній дизайн** - створення речового світу суто з точки зору [естетики](#) сприйняття (зовнішні прояви форми);
- **технічну естетику** - науку про дизайн, що враховує всі аспекти, і перш за все конструктивність (ранній етап становлення), функціональність (середній), комфортність виробництва, експлуатації, утилізації технічного виробу і т. д. (сучасне розуміння).

3. Об'єкт дизайну. Об'єктом дизайну може стати практично будь-яке нове технічний промисловий виріб (комплект, [ансамбль](#), [комплекс](#), [система](#)) в будь-якій сфері життєдіяльності людей, де соціально-культурно обумовлено людське спілкування.

3.1. Основні категорії об'єкта дизайну

- **Образ** - ідеальне уявлення про об'єкт, художньо-образна модель, створена уявою дизайнера.

- *Функція* - робота, яку повинен виконувати виріб, а також смислова, знакова і ціннісна ролі речі.
- *Морфологія* - будова, структура форми виробу, організована відповідно до його функції, матеріалу і способу виготовлення, втілює задум дизайнера.
- *Технологічна форма* - морфологія, втілена в способі промислового виробництва речі-об'єкту дизайн-проектування в результаті художнього осмислення технології.
- *Естетична цінність* - особливе значення об'єкту, що виявляється людиною в ситуації естетичного сприйняття, емоційного, чуттєвого переживання і оцінки ступеня відповідності об'єкту естетичному ідеалу суб'єкта.

4. Методики пошуку дизайн-рішення

- [Виставкове моделювання](#)
- [Музейна](#) ситуаційне моделювання
- Перевтілення або запозичення позиції
- [Проектування](#) особистості в проєктований об'єкт
- [Сценарне](#) моделювання
- [Ігрове](#) ситуаційне моделювання
- [Математичне](#) і [фізична](#) моделювання динаміки об'єкта в середовищі

6. *Галузі дизайну.* Багатофункціональна дитячі меблі, дизайнер - [Kristian Solmer Vedel](#), 1951, промислово заброньований в 1956.

• Промисловий дизайн	○ фірмові стилі	зруйнованих ландшафтів,
○ знаряддя праці	○ дизайн церемоній	декоративна дендрологія
○ механізми	○ дизайн-програми	○ Екодизайн
○ побутова техніка	• 3D дизайн	• Архітектурний дизайн
○ Транспортний дизайн	○ 3D Анімація	○ Масове будівництво (громадські житла і виробничі будівлі), інженерні споруди
○ Дизайн меблів	○ дизайн інтер'єрів	• Дизайн одягу , взуття , аксесуарів
• Дизайн середовищ	○ 3D Презентація	• Футуродизайн
а	• Графічний дизайн	
○ інформаційний дизайн	○ шрифти	
○ навігаційний дизайн	○ поліграфічний дизайн	
○ дизайн міського середовища	○ веб-дизайн	
○ дизайн інтер'єрів	○ Візуальна ідентифікація	
○ графіті	○ товарні знаки	
○ спрей-арт	○ візуальні комунікації	
○ світловий дизайн	○ мобільний дизайн	
○ колористика і суперграфіка	• Ландшафтний дизайн	
• Дизайн процесів	○ Створення штучних реконструкція	

ПРОФІНФОРМАЦІЯ

Національний університет Львівська політехніка

Напрямок підготовки 6.020207 «Дизайн»

- **Кваліфікація, що присвоюється:** Бакалавр за напрямом “Дизайн”
- **Рівень кваліфікації:** Бакалавр (перший цикл вищої освіти).
- **Спеціальні вимоги до зарахування:**
 - Немає, зарахування проводиться на загальних умовах вступу.
 - **Спеціальні положення про визнання попереднього навчання (формального, неформального, неофіційного):** Немає.
- **Профіль програми:**

У результаті навчання студенти отримують необхідні знання для оволодіння основними завданнями і навичками дизайн-проектування, дизайн-програмування та аналітико-дослідної діяльності в галузях графічного дизайну й дизайну середовища. Підготовка фахівця-дизайнера передбачає проходження різних етапів дизайн-освіти, як то: вивчення комплексу пропедевтичних і фахових проектних дисциплін; оволодіння навичками проведення передпроектних досліджень на етапах курсового і дипломного проектування; вміння працювати з замовником і технічним завданням до проектної частини, а також орієнтуватись в робочій документації; самостійно опрацьовувати надані або емпірично зібрані аналоги й прототипи відповідно до теми проекту; опанувати навички художньо-образного, абстрактно-логічного, аналітичного, проектного та конструктивного типів мислення; самостійно проводити пошук проектних рішень на етапі ескізної розробки проекту та самостійно або за допомогою керівника проекту обирати найбільш економічно доцільні й естетично обмірковані проектні рішення; вміти творчо і візуально виразно за допомогою доступних засобів графічного та тривимірного комп'ютерного моделювання подати для критичної оцінки кінцеве рішення дизайн-розробки проекту й належну проектну документацію. Для розуміння багатогранності завдань в процесі дизайн-діяльності процес навчання передбачає засвоєння поряд з основною профільюючою дисципліною («Проектуванням») ряду спеціальних ознайомчих курсів з предметного дизайну, ландшафтного дизайну та дизайну середовища. У процесі навчання студенти освоюють сучасні програмні системи та комп'ютерні технології для створення й обробки двовимірних зображень (Adobe PhotoShop, Adobe Illustrator, CorelDraw та інші), тривимірних дизайн-об'єктів (ArchiCAD, AutoCAD, MarbaCAD, 3ds MAX), розробки й демонстрації мультимедійних продуктів (Flash, Maya, PowerPoint та інші), текстові редактори та програми комп'ютерної верстки (Microsoft Office, Adobe InDesign). Фахівці-дизайнери у результаті проходження запропонованого профілю навчальної програми здатні самостійно виконувати проектні завдання в галузях графічного дизайну й дизайну середовища відповідно до сучасних вимог і потреб суспільства.

Загальний обсяг навчальної програми – 243 кредити ЄКТС, в т.ч.: модулі гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 35,5 кр., модулі професійної та практичної підготовки – 207,5 кр.

Ключові результати навчання

1. Загальнонаукові знання, вміння та навички:

- базові уявлення про основи філософії, психології, соціології, що сприяють розвитку загальної й проектної культури, сприйняттю естетичних цінностей суспільства;

- знання світової й вітчизняної історії, економіки й права, розуміння діалектичних і причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати у соціальній і професійній діяльності;

- володіння основними загальнонауковими методами й підходами в теорії пізнання для їх використання при розв'язанні елементарних і складних проектних завдань;

- базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій, комп'ютерного забезпечення для вирішення науково-дослідних та проектно-художніх завдань;

- знання фундаментальних дизайнерських і мистецьких пропедевтичних дисциплін, в обсязі, необхідному для оволодіння основними засадами дизайн-проекування.

2. Знання з предметної галузі.

- Філософське розуміння формування ідеї, функції й закономірностей розвитку «речі» в структурі соціокультурного середовища.

- Критерії естетичної виразності зображальних засобів, закономірності візуального сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів, розуміння понять «екологічного мислення», «проектного мислення», «проектної культури», застосування засобів художньо-образного проектування.

- Історія розвитку світової та вітчизняної архітектури, дизайну, декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва.

- Основні закономірності, методика та принципи проектування дизайн-об'єктів.

- Принципи проектування проектного образу та об'ємно-просторової структури дизайн-об'єктів, а також закономірності функціонування дизайн-об'єктів у структурі соціокультурного середовища.

- Специфіка методики проектування об'єктів графічного дизайну (поліграфічної продукції, носіїв реклами, медіа-просторів тощо).

- Специфіка методики проектування об'єктів середовища (інтер'єрів громадських та житлових споруд, дизайн ландшафтного середовища та малих архітектурних форм тощо).

- Основи концептуального проектування та принципи організації дизайн-програмування.

- Основні положення теорії композиції та геометричного моделювання, теорія кольору та сучасні концепції їхнього використання в графічному дизайні та дизайні середовища.

- Особливості використання матеріально-технічної бази в контексті реалізації оригінальних рішень проектних образів дизайн-об'єктів.

- Технології комп'ютерного проектування, моделювання дизайн-об'єктів та розробка проектної документації.

3. Когнітивні уміння та навички з предметної області.

- Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з фундаментальних дисциплін для розв'язання якісних та кількісних задач в процесі дизайнерського проектування.

- Здатність до аналізу, оцінювання, інтерпретації та синтезу професійної інформації та даних в проектних умовах.

- Уміння вводити та опрацьовувати в структурі дизайн-процесу текстову, графічну та мультимедійну інформацію.

- Володіння комп'ютерними методами аналізу, систематизації та опрацювання проектної інформації, побудови двовимірних та тривимірних зображень.

- Навички графічного оформлення проектної документації на всіх етапах дизайнерського проектування.

- Навички письмової, усної та візуальної презентації наукового та практичного матеріалу.

4. Практичні навички з предметної області.

- Навички організації процесу дизайнерського проектування.

- Уміння інсталювати й працювати з наявним програмним забезпеченням, комп'ютерними системами, вміння комбінувати можливості комп'ютерних технологій при вирішенні проектних завдань.

- Навички роботи із технологіями графічної подачі візуального матеріалу, макетно-модельними матеріалами і технологіями їх опрацювання.

5. Загальні уміння та навички.

- Здатність враховувати основні естетичні категорії, закони композиції і формоутворення об'ємно-просторових структур, економічні та екологічні вимоги при проектуванні дизайн-об'єктів.

- Уміння враховувати світові й вітчизняні історичні процеси, які впливають на формування й розвиток української моделі дизайну, правові засади та етичні норми у виробничій або соціальній діяльності.

- Здатність та вміння застосовувати набуті знання на практиці.

- Здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку.

- Навички спілкування, включаючи усну та письмову комунікацію українською мовою та принаймні однією із поширених європейських мов.

- Навички професійної комунікації, ведення переговорів із замовником, уміння працювати в творчих групах.

- Уміння організації власної професійної діяльності.

Професійні профілі випускників з прикладами. Об'єктами діяльності бакалавра за освітньо-професійним напрямом «Дизайн» є робота над допроектною та проектною документацією на виробництвах в галузях графічного дизайну й дизайну середовища. У складі проектної групи під

керівництвом провідного дизайнера виконання бакалавром обов'язків з розробки пакету робочих креслень з деталізацією окремих вузлів та деталей. За дорученням керівника проектної групи бакалавр бере участь у оформленні та деталізації ідеї проекту, роботі над систематизацією матеріалів на етапі допроектного пошуку, макетуванні, виготовлення демонстраційних матеріалів та мультимедійної презентації проекту.

1. Професійний профіль – дизайнер-графік. Бакалавр здійснює передпроектний аналіз проектної ситуації та приймає участь у складанні технічного завдання, виконує розрахунково-графічну частину з усіх розділів проектування об'єктів графічного дизайну (складових елементів фірмового стилю та супутної поліграфічної продукції, пакування, носіїв рекламної та мультимедійної інформації тощо), виготовляє робочі креслення, користуючись сучасними методами дизайнерського проектування та засобами ПЗ (Adobe PhotoShop, Adobe Illustrator, Corel Draw, MarbaCAD, ArchiCAD, SketchUp Pro, AvtoCAD, 3ds MAX тощо) та макет об'єкту, розробляє окремі вузли та конструктивні деталі. Бере участь у складанні завдань на проектування для інженерів-сумісників та співпрацює з ними, узгоджує проектні рішення з замовниками та суміжниками, отримує експертизу державних органів нагляду, проводить аналіз, контроль і оцінку якості виконаних проектних робіт.

2. Професійний профіль – предметний дизайнер.

Бакалавр здійснює передпроектний аналіз проектної ситуації та приймає участь у складанні технічного завдання. У складі проектної групи з розробки інтер'єру і обладнання приймає участь у розробці ескізного вирішення проекту окремого промислового виробу (побутових приладів, сувенірної продукції, предметів-меблів, освітлювальних приладів, декоративних форм, малих архітектурних форм, декоративних або функціональних об'ємно-просторових структур для їх включення в дизайн ландшафту тощо). Розробляє робочі креслення, використовуючи сучасні методи дизайнерського проектування та засоби ПЗ (ArchiCAD, SketchUp Pro, AvtoCAD, 3ds MAX тощо). Готує демонстраційні та рекламні матеріали для презентації результатів дизайнерського проектування.

3. Професійний профіль – дизайнер інтер'єру і обладнання. Бакалавр здійснює передпроектний аналіз проектної ситуації та приймає участь у складанні технічного завдання. У складі проектної групи приймає участь у розробці ескізного вирішення проекту інтер'єру та його складових елементів. Розробляє робочі креслення елементів інтер'єру (меблі, освітлення, декоративні форми тощо), використовуючи сучасні методи дизайнерського проектування та засоби ПЗ (ArchiCAD, SketchUp Pro, AvtoCAD, 3ds MAX тощо). Готує демонстраційні та рекламні матеріали для презентації результатів дизайнерського проектування.

4. Професійний профіль – дизайнер елементів архітектурного середовища.

У складі проектної групи бакалавр здійснює передпроектний аналіз проектної ситуації та приймає участь у складанні технічного завдання, приймає участь у розробці ескізного вирішення проекту елементів дизайну архітектурного середовища (малих форм, елементів ландшафту, елементів міського середовища тощо). Розробляє робочі креслення, використовуючи сучасні методи дизайнерського проектування та засоби ПЗ (ArchiCAD, SketchUp Pro, AvtoCAD, 3ds MAX тощо). Готує демонстраційні та рекламні матеріали для презентації результатів дизайнерського проектування.

5. Професійний профіль – технік з мультимедійного забезпечення дизайнерського проектування. Бакалавр засобами комп'ютерного забезпечення створює ескізи та віртуальну інформаційну модель будь-якого дизайн-об'єкту з галузі графічного дизайну (двовимірні об'єкти засобами Adobe PhotoShop, Adobe Illustrator, Corel Draw тощо) та дизайну середовища (тривимірні об'єкти засобами ArchiCAD, SketchUp Pro, AvtoCAD, MarbaCAD, 3ds MAX), виконує на основі вказаного комп'ютерного забезпечення основні креслення і види дизайн-об'єктів, розміщує їх на листах і готує альбоми креслень до видруку. Організовує роботу над груповим проектом за допомогою сучасних технічних і програмних засобів дизайнерського проектування, здійснює операції у мультимедійному просторі фірми, Інтернеті, використовуючи текстові, графічні та HTML-редактори.

6. Професійний профіль – дизайнер-технік. Бакалавр готує вихідні дані для складання технічних завдань на проектування дизайн-об'єктів в галузях графічного дизайну й дизайну середовища, організовує аналіз передпроектної ситуації, здійснює фотофіксацію, збір і систематизацію додаткових матеріалів, перевіряє наявність маркетингових досліджень. Формує пакет документів, які містять необхідну інформацію для організації дизайн-процесу. Координує дію інженерних підструктур, які беруть участь у проектуванні, веде облікову, звітну документацію.

• **Доступ до подальшого навчання.** *Бакалавр за напрямом «Дизайн» може продовжити навчання в університеті на другому циклі вищої освіти (рівень - спеціаліст, магістр) за спеціальностями «Графічний дизайн», «Дизайн інтер'єру і обладнання».*

• **Положення про екзамени, оцінювання і оцінки**

Тимчасове положення про оцінювання знань та визначення рейтингу студентів у кредитно-модульній системі організації навчального процесу

• **Вимоги до випуску.** *Завершена навчальна програма обсягом 243 кредити, успішно складений державний іспит.*

• **Форма навчання** *Денна*